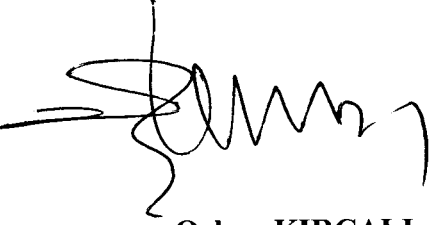

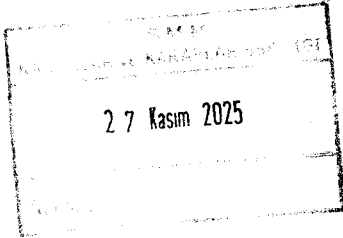
ADALET ve KALKINMA PARTİSİ
T.B.M.M. Grup Başkanlığı
Tarih : 27.11.2025
Sayı : 103

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederiz.

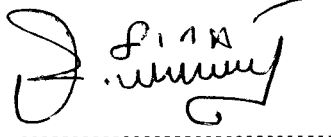
 Orhan KIRCALI Samsun Milletvekili	 Mustafa ARSLAN Tokat Milletvekili
	 Yusuf AHLATCI Çorum Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Anayasa , Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 27-11-2025	Esas No:2/3393

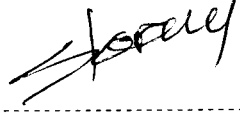

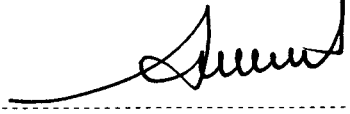
27 Kasım 2025

1748030

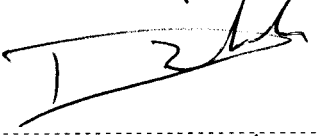
Abdurrahim Fırat
Erzurum MV.

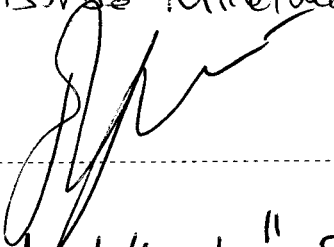
Eyüp Arıkkapı
Izmir MV.

Söleyman Karaman
Erzurum

M. Emin Simsek
MUS. MV

F. Serap EKMEKÇİ
Kastamonu M. Valisi

Pengay Bakbak
Gaziantep MV

Emel GÖZKAPAZ Düzmen
Bursa Milletvekili

Kaan Koc
Ankara MV.

Celalettin Köse
Güngörsu MV.

Osman ZABUN
Isparta MV.

Mustafa VARANK
Bursa MV.

Prof. Dr. Abdurrahman Dündar
Zonguldak MV.

M. Mustafa Aydın
Bursa MV

Ali Kınalı
Mergin Mr.

Cemil YAMANO
Kocaeli mv

Sayın Bayan ÖZSÖY
Kayseri Mr.

MURAT CAHİD GİNGİ
Kayseri' MV

Emine Gülşen ÖZGİR
İstanbul mlv.

Tuba KÖKSAL
Kahramanmaraş Milletvekili

Ömer Oruç BİBAL DEĞİRCİ
Kahramanmaraş Mr.

Mehmet Kurt
Kahramanmaraş Mr.

Cineyt Yüksel

İstanbul mv.

Cineyt Yüksel

Mustafa YAVUZ

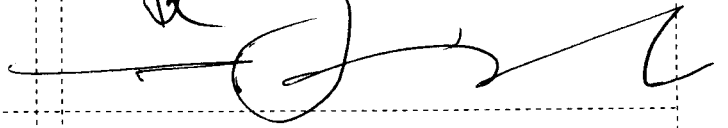
Bursa Milletvekili

Osman Gökçe
Ariano Milletvekili

Gülden Kocagül
Tekirdağ Mv.

İbrahim YURDUMUSEVER
Afşar Karahisar Mv.

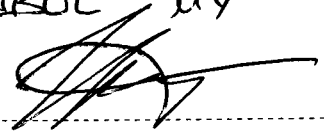
Yakup Otg52
Miyola Mv.

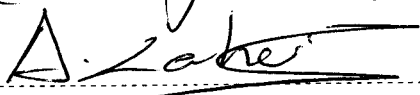
JEDA SARIBAS
Aydın Mv.

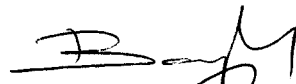
SEVALI SIVACIOĞLU
İSTANBUL Mv.

Mehmet Ali Ceheri
Sarıyer Mv.

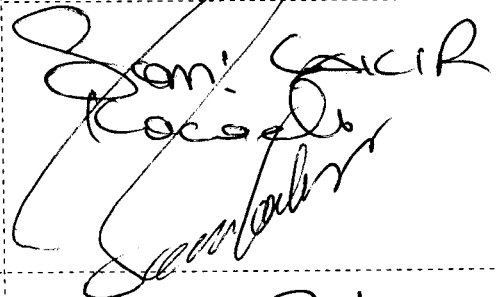
Abdül Fethi BAYKOCU
Antara Mv.

Hasan Ekici
Konya Mv.

Emine ÇAKIR
Kocaeli Mv.

Fatma Aksal
Edirne Mv.

Cem Sahin
Karabük Milletvekili

Süleyman Sahar
Yozgat Milletvekili
Süleyman Sahar

Erol KELEŞ
Elazığ mv

Mervan Gül
Siirt mv.
Mervan Gül

Orhan Ater
Bartın mv.
Orhan Ater

Cevahir Asuman
Düzce
Sarıyer mv.
Cevahir Asuman

Mehmet Eyup Gökçe
Gaziantep mv.
Mehmet Eyup Gökçe

İrfan Gelikası
Sarıyer
İrfan Gelikası
Kemal KARAHAN
Hakk mv.
Kemal KARAHAN

Mehmet Sahin
Kahramanmaraş mv.
Mehmet Sahin
Cengiz ALOEMİR
Tokat mv.
Cengiz ALOEMİR

KAYHAN İNCEKUMRUOĞLU
Van mv.
Kayhan İncekumruoğlu

Rümeysa KADAK
İstanbul mv.
Rümeysa KADAK

Hosay Arslay
Aberkashan

Adem YILDIRIM
İstanbul Mith.
F. F. F. F.

GENEL GEREKÇE

Adalet, insanlık tarihinin en kadim kavramlarından biri olarak bireylerin haklarının korunmasını, toplumun düzenini ve devletin meşruiyetini sağlayan temel değerdir. İnsanların birlikte yaşamaya başladıkları ilk çağlardan itibaren oluşmaya başlayan adalet kavramı, sosyal ve ekonomik ilişkilerin yoğunlaşmasıyla giderek önem kazanmış ve artık çağımızda bir amaç durumuna gelmiştir. Hukuk sistemlerinin nihai amacı, yalnızca bireyler arasındaki ihtilafların çözümü değil, aynı zamanda toplumun bütününde güven, istikrar ve barışın tesis edilmesidir. Bu bağlamda adalet, hem bireylerin temel hak ve özgürlüklerinin teminatı hem de devletin faaliyetlerinin meşruiyet ölçütüdür.

Ülkemizde adaletin tesisi anlamında 2002 yılından günümüze kadar temel hak ve özgürlüklerin daha etkin korunması, hukuki güvenliğin güçlendirilmesi, adalet erişiminin kolaylaştırılması, makul sürede yargılanma hakkının gözetilmesi, yargıya güvenin artırılması ve insan odaklı hizmet anlayışının geliştirilmesi amacıyla birçok düzenleme yapılmış ve çalışma gerçekleştirilmiştir.

“Türkiye Yüzyılı Adaletin Yüzyılı” hedefi doğrultusunda, katılımcı bir anlayışla, uygulayıcı hâkim ve savcılar, baro temsilcilerinin, akademisyenlerin, sivil toplum kuruluşları ile birçok paydaşın görüşü alınarak Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından 23 Ocak 2025 tarihinde açıklanan 4. Yargı Reformu Strateji Belgesiyle “hukukun üstünlüğünü esas alan, gecikmeyen ve öngörülebilir bir adalet sistemi” vizyonu ön plana çıkarılmıştır.

Önceki reform belgelerinin devamı ve tamamlayıcısı durumunda olan 2025-2029 dönemini kapsayan bu belgeyle, hukuki güvenliğin kuvvetlendirilmesi, yargılamaların makul sürede tamamlanması, çözüm merkezli ve öngörülebilir bir adalet sisteminin oluşturulması, yargılama usullerinin sadeleştirilerek verimliliğin artırılması, yargıya ilişkin güven ve memnuniyetin yükseltilmesi, onarıcı ve telafi edici adalet uygulamalarının yaygınlaştırılması, ceza adalet sisteminin etkinlik ve caydırıcılığının tahkim edilmesi hedeflenmiştir.

4. Yargı Reformu Strateji Belgesi esas alınarak hazırlanan bu Kanun Teklifiyle, doğrudan insan hayatına dokunan yenilik, uygulama ve düzenlemelerin hayata geçirilmesi öngörülmektedir.

Güvenlik tedbirleri ile suçlar için öngörülen ceza miktarı, ceza hukukunun evrensel temel ilkeleri ve Anayasanın konuya ilişkin kurallarına aykırı olmamak kaydıyla, ülkenin sosyal ve kültürel yapısı, ahlaki değerleri ve ekonomik hayatın gereksinimleri göz önüne alınarak belirlenen ceza politikasına göre düzenlenmektedir. Bu bağlamda, hangi suça ne ölçüde yaptırım uygulanacağı ve hangi hallerin ağırlaştırıcı veya hafifletici sebep olarak kabul edileceği Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirindedir.

Ceza hukuku, suç faillerine işlediği fiilin ağırlığına göre belirli bir yaptırım uygulamak suretiyle yeniden suç işlenmesini önlemeyi ve toplumun suçtan korunmasını amaçlamaktadır. Anayasa Mahkemesinin birçok kararında belirtildiği üzere, hukuk devletinde yer alan ceza hukuku kuralları önleme ve iyileştirme amaçlarına uygun olarak ölçülü, adil ve orantılı olmalıdır. Suç ile ceza arasında adaletle uygun bir oranın bulunup bulunmadığının belirlenmesinde; bu ihlalin toplumda yarattığı infial ve etki, kişiler üzerinde oluşturduğu tehlike, zarar verenin kişiliği ile verilen zararın azlığı veya çokluğu, suçun işlenme oranındaki artış veya azalma gibi faktörlerin dikkate alınması gerekmektedir.

Son yıllarda trafikte kişilerin can ve mal güvenliğini tehlikeye atan eylemlerin arttığı bilinen bir gerçektir. Nüfus ve araç sayısına bağlı olarak artan ulaşım yoğunluğu sebebiyle gerçekleşen trafik kazaları önemli sayıda kişinin ölümüne veya yaralanmasına yol açmakta; aynı zamanda ciddi ekonomik zararları da beraberinde getirmektedir. Bu durum dolaylı olarak toplumsal huzur ve düzenin bozulmasına neden olmaktadır. Toplumun büyük bir çoğunluğunun her gün içerisinde bulunduğu trafik düzeninin sağlanması; kamunun güvenliği, kişilerin yaşamı ve vücut bütünlüğü ile malvarlığının korunması bakımından önem arz etmektedir. Bu kapsamda Teklifte, trafik düzenini bozan eylemlerle daha etkin mücadele edilmesi ve kişilerin trafikteki

can ve mal güvenliğinin sağlanması amacıyla bazı suçların cezalarının artırılması ve unsurlarının yeniden belirlenmesi öngörülmektedir.

Diğer yandan, düğün, nişan ve asker uğurlaması gibi kişilerin toplu olarak bulundukları yerlerde silahla ateş açılması suretiyle gerçekleştirilen eylemler sonucunda kimi zaman ölüm veya yaralanma kimi zaman da ciddi korku ve endişenin meydana geldiği bilinmektedir. Kamu düzenini bozucu nitelikteki bu eylemler, yalnızca bireylerin güvenliğini değil, toplumsal huzuru da doğrudan tehdit etmektedir. Bu kapsamda, bireylerin vücut dokunulmazlığını teminat altına almak, toplumsal barış ve güven ortamını pekiştirmek ve kamu düzeninin sağlıklı biçimde devamını sağlamak amacıyla bu fiillere yönelik cezaların artırılması suretiyle caydırıcılığın sağlanması hedeflenmektedir.

Çocukların suç işlenmesinde araç olarak kullanılması, yalnızca hukukun temel ilkelerine değil, aynı zamanda toplumun vicdani değerlerine de aykırıdır. Çocukların suça alet edilmesi, onların fiziksel, ruhsal ve sosyal gelişimini telafisi güç biçimde zedelemekte, onları sağlıklı birey olma potansiyelinden uzaklaştırmakta ve toplum güvenliğini tehlikeye düşürmektedir. Bu nedenle, çocukların ulusal ve uluslararası hukuki belgeler doğrultusunda en üst düzeyde korunması için suçun işlenmesinde araç olarak kullanılmalarına karşı hukuki koruma mekanizmalarının güçlendirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda Teklifte, suç örgütleri tarafından çocukların suçta araç olarak kullanılmasının engellenmesi bakımından caydırıcı yaptırımlar öngörülmektedir.

Teknolojik gelişmelerin hız kazanmasının yanı sıra sürekli değişim ve gelişim içinde olması, bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle işlenen suçlarla mücadelede ciddi zorluklar oluşturmaktadır. Bu durum uygulayıcıların suçla mücadelede ihtiyaç duyduğu yetkilerin yasal zeminini oluşturan mevzuat hükümlerinin değişen ve gelişen koşullara uygun olarak revize edilmesini zorunlu kılmaktadır.

Teklifle, bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle işlenen suçlardan elde edilen menfaatin bulunduğu hesabın askıya alınmasına imkân sağlanarak bu suçların mağdurlarının korunması amaçlanmaktadır. Ayrıca, bir suç dolayısıyla yapılan soruşturma ve kovuşturmada istenilen bilgi ve belgelerin on gün içinde gönderilmemesi veya eksik gönderilmesi halinde ilgili işletmeler hakkında idari para cezası verilmesi öngörülmektedir. Düzenlemeyle bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle işlenen suçlarla daha etkin mücadele edilebilmesi amaçlanmaktadır. Böylelikle mağdurların hak kayıplarının önüne geçilmesi sağlanmış olacaktır.

Kişilerin bilgi ve rızaları dışında yapılan abonelik kayıtları neticesinde elde edilen ve iletişim sektöründe sahte ve açık hat olarak bilinen hatların dolandırıcılık, hırsızlık ve banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması gibi birçok suçta araç olarak kullanılması, suç faillerinin tespitini güçleştirmekte ve soruşturmaların akamete uğramasına neden olabilmektedir. Teklifte, elektronik haberleşme hizmeti aboneliğinin tesisi için yeni tedbirler alınmakta ve kişilerin alabilecekleri hat sayısının belirlenebilmesi bakımından Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna açıkça yetki verilmektedir. Dolandırıcılık, hırsızlık ve banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçlarında kullanıldığı tespit edilen telefon hatlarının bağlantısının yargı mercilerinin kararı doğrultusunda kesilmesi öngörülmektedir. Ayrıca yabancılara ait elektronik haberleşme hizmeti abonelik kayıtlarının teyit edilmesi ve güncellenmesine dair düzenlemeler getirilmektedir.

Anayasa Mahkemesi tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun bazı düzenlemelerinin iptaline karar verilmiştir. Anayasa Mahkemesince verilen iptal kararlarının oluşturacağı hukuki boşluğun doldurulması ve uygulamada yaşanabilecek tereddütlerin giderilmesi amacıyla düzenleme yapılması zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

Öte yandan, Anayasa Mahkemesi tarafından hukuki belirlilik ve öngörülebilirlik yönünden yeterli bir güvence sağlamadığı gerekçesiyle 1136 sayılı Avukatlık Kanununun

disipline ilişkin hükümlerinin de iptaline karar verilmiştir. Anayasa Mahkemesince verilen iptal kararının oluşturacağı hukuki boşluğun doldurulması ile uygulamada yaşanabilecek tereddütlerin giderilmesi ve disiplin suç ve cezaları arasındaki yeterli bağlantının sağlanması amacıyla avukatlık mesleğine ilişkin disiplin cezaları ile bu cezaları gerektiren fiiller ayrı ayrı belirlenmektedir. Düzenlemeyle, disiplinsizlik eylemi ile tayin edilen disiplin cezaları arasında adil bir dengenin kurulması sağlanarak, kanunilik ilkesinin gereği yerine getirilmektedir.

Teklif, yukarıda açıklanan gerekçelerle hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddeyle, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 134 üncü maddesinin ikinci ve dördüncü fıkralarında değişiklik yapılmaktadır.

24/11/2021 tarihli ve 7343 sayılı Kanunla yapılan düzenlemeyle ihalenin feshini talep edecek ilgililerden bir kısmı için getirilen nispi harç ve teminat yatırma yükümlülüğünün yerine getirilmeden ihalenin feshinin talep edildiği ve bu şekilde yargılamaların uzatılarak ihale sürecinin kötüniyetli olarak sürüncemede bırakıldığı görülmektedir. Nispi harç ve teminatın getiriliş amacının gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla maddede değişiklik yapılmaktadır.

Yoğun bir emek sonucu önemli bir masrafla yapılan açık artırma aşamasında alacaklı nihayetinde alacağına kavuşacak, borçlu borcundan kurtulacak, borcuna faiz işlemesi duracak, ihale alıcısı parasını yatırdığı mala hukuken ve fiilen sahip olabilecek, ortaklığın satış suretiyle giderilmesine ilişkin açık artırmalarda ise hissedarlar alacağına kavuşacaktır.

Maddenin ikinci fıkrasında ihalenin feshi talep edebilecek kişiler satış isteyen alacaklı, borçlu, mahcuzun resmî sicilinde kayıtlı olan ilgililer ve sınırlı ayni hak sahipleri ile pey sürmek suretiyle ihaleye iştirak edenler şeklinde sınırlı olarak sayılmıştır. Bu kişilerin hukuki menfaatlerinin korunması gerekmektedir. Bu kişiler dışında ihalenin feshinin talep edilmesi ancak dava açma hakkının kötüye kullanılması biçiminde tezahür etmektedir. Özellikle 7343 sayılı Kanunla yapılan düzenlemeden sonra ortaklığın satış suretiyle giderilmesi de dahil olmak üzere İcra ve İflas Kanunu uyarınca yapılan tüm satışlar elektronik ortamda yapılmakta ve bu ortamda yedi gün boyunca teminat yatırmak suretiyle açık artırmaya katılmak mümkün olmaktadır. Ancak uygulamada gerek icra dosyası gerekse ortaklığın satış suretiyle giderilmesinde dosyayla ilgisi bulunmayan, ihaleye iştirak etmeyen kişilerin ihalenin feshini talep ederek, ihalenin kesinleşme sürecini kötüniyetle uzattıkları görülmektedir. Nitekim, 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 2 nci maddesinde hakkın kötüye kullanılmasının kanun tarafından himaye edilmeyeceği hüküm altına alınmıştır. İkinci fıkrada yapılan düzenlemeyle ihalenin feshini talep edebilecek kişilerin mahkemeye erişim hakkı herhangi bir şekilde kısıtlanmaksızın, fıkrada sayılan kişiler dışındakilerin, ihale alıcısına, alacaklı ve borçluya, pay sahibi hissedarlara verecekleri zararın önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Maddenin dördüncü fıkrasında yapılan düzenlemeyle, ihalenin feshine ilişkin yapılan taleplerde maddenin mevcut hükümleri kapsamında yatırılması gereken teminatın veya harcın eksik yatırılması halinde mahkemenin bir muhtıra ile iki haftalık kesin süre içinde eksik teminatın veya harcın ikmal edilmesini, aksi hâlde ihalenin feshi talebinin dosya üzerinden kesin olarak reddedileceğini bildireceği hüküm altına alınmaktadır. Belirtilen süre içinde teminatın veya harcın yatırılmadığı ya da ikmal edilmediği takdirde mahkemece derhal ihalenin feshi talebi kesin olarak reddedilecektir. Bu şekilde alacaklının, borçlunun, hissedarların ve ihale alıcısının hakları daha üst seviyede korunarak, açık artırmanın kesinleşme sürecinin kötü niyetli olarak uzatılmasının önüne geçilmesi sağlanacaktır.

MADDE 2- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 278 inci maddesi değiştirilmektedir.

Anayasa Mahkemesinin 9/5/2024 tarihli ve E: 2023/200; K: 2024/103 sayılı kararıyla, maddenin üçüncü fıkrasında yer alan “evlat edinenle evlatlık” ibarelerinin iptaline ve iptal kararının Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir. Söz konusu iptal kararı, 22/10/2024 tarihli ve 32700 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Ayrıca, Anayasa Mahkemesinin farklı tarihlerde verdiği kararlarla söz konusu fıkrada yer alan “karı ve koca”, “usul”, “sıhren üçüncü dereceye kadar (bu derece dâhil) hısımlar” ve “neseben” ibareleri iptal edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi; düzenlemeye konu hükümde borçlunun bazı yakın hısımlarıyla yaptığı ivazlı tasarrufların başka hiçbir şarta tabi olmaksızın bağışlama olarak kabul edilmesini ve bu durumun aksinin ispatına imkân verilmemesini mülkiyet hakkına ve hak arama özgürlüğüne aykırı bularak iptal etmiştir.

Düzenlemeyle, Anayasa Mahkemesinin iptal kararının gerekçesi nazara alınarak madde değiştirilmektedir.

Birinci fıkrada yapılan düzenlemeyle; alışımlı hediye ve hediyeler dışında, geçici veya kesin aciz belgesinin ya da aciz belgesi niteliğinde olan haciz tutanağının düzenlendiği yahut iflasın açıldığı tarihten önceki bir yıl içinde yapılan bütün bağışlamaların ve ivazsız tasarrufların iptale tabi olduğu hüküm altına alınmaktadır. Yapılan değişiklik, acizden geriye doğru iki yıl içinde yapılan bağışlamaların veya ivazsız tasarrufların iptal edileceğine ilişkin hükümde yer alan süre, hukuki belirlilik ve öngörülebilirlik ilkesinin daha etkin bir şekilde korunabilmesi amacıyla bir yıla düşürülmektedir. Belirtmek gerekir ki bu süre, mukayeseli hukukta da bir yıl olarak uygulanmaktadır.

İkinci fıkrada, bağışlama sayılan tasarruflar bentler halinde sayılmaktadır.

(a) bendinde, altsoy ve üstsoy, üçüncü derece dâhil kan hısımları, son bir yıl içinde evlilik birliği sona ermiş olsa bile eşi ve üçüncü derece dâhil kayın hısımları, evlat edinenle evlatlık, ortak konutta yaşayan kişiler arasında yapılan tasarrufların gerçek değere uygun olarak ivazlı olduğu ispatlanmadıkça bağışlama sayılacağı kabul edilmektedir.

(b) bendinde, aksi ispatlanmadıkça, sözleşmenin yapıldığı sırada, kendi verdiği şeyin gerçek değerine göre borçlunun ivaz olarak pek aşağı bir fiyatla kabul ettiği sözleşmeler bağışlama sayılmaktadır.

(c) bendinde, borçlunun kendisine veya üçüncü bir kişi yararına ömür boyu gelir sözleşmesi ya da intifa hakkı tesis ettiği sözleşmeler yahut ölünceye kadar bakma sözleşmelerinin, uygun bir karşılığının sağlandığı ispatlanmadıkça bağışlama sayılacağı hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 3- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin ikinci fıkrası değiştirilmektedir.

Anayasa Mahkemesinin 6/3/2025 tarihli ve E:2025/61; K: 2025/46 sayılı kararıyla, maddenin ikinci fıkrasının iptaline ve iptal kararının Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir. Söz konusu iptal kararı 4/6/2025 tarihli ve 32920 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Anayasa Mahkemesi söz konusu kararında, kanun yoluna başvuru açısından parasal değer (kesinlik sınırı) güncellenirken, dava konusu mal ya da alacağın değerinin güncellenmemesi nedeniyle enflasyondan dolayı oluşan külfetin tamamının davanın taraflarına yükletilmekte olduğu ve tarafların kanun yoluna başvuramamaları nedeniyle katlanacakları külfet ile yargılamanın en az maliyetle ve en kısa zamanda sonuçlandırılması yönündeki kamusal yarar arasındaki dengenin taraflar aleyhine bozulduğu, kişilere aşırı bir külfet yükleyen düzenlemenin hükmün denetlenmesini talep etme hakkına orantısız ve ölçsüz bir sınırlama getirdiği sonucuna ulaşmıştır.

Maddenin ikinci fıkrasında yapılan değişiklik, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi dikkate alınarak istinaf ve temyiz kanun yoluna başvuru ile temyiz incelemesinde duruşma yapılması hususundaki parasal sınırların uygulanmasında hükmün verildiği tarihteki miktarın yerine şikâyet başvurusunun yapıldığı veya davanın açıldığı tarihteki miktarın esas alınması kabul edilmektedir.

MADDE 4- Maddeyle, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 59 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında düzenleme yapılmaktadır.

Disiplin soruşturmasının ceza kovuşturmasını beklediği ve ceza kovuşturması sonucunda beklenen karar üzerine işlem tesis edilmesinin gerektiği durumlarda ilgili baronun, ilk derece, istinaf ve temyiz mahkemelerinin kararları ile bu kararlar üzerine ağır ceza mahkemesince verilecek kesinleşme şerhinden haberdar olmasını sağlamak amacıyla maddede değişiklik yapılmaktadır.

MADDE 5- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 134 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin 6/3/2025 tarihli ve E: 2025/50, K: 2025/47 sayılı kararıyla, Kanunun 134 ve 135 inci maddeleri iptal edilmiş ve kararın Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir. Söz konusu iptal kararı, 22/5/2025 tarihli ve 32907 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Anayasa Mahkemesi; Kanunun 134 üncü ve 135 inci maddelerinde, disiplin cezası uygulanabilecek hâllerin sayılması ve disiplin cezalarının da gösterilmesine rağmen disiplin suç ve cezaları arasında yeterli bağlantının kurulamadığı, disiplin cezasını gerektiren eylemin gerçekleşmesi durumunda fiil ve hareketin niteliğine göre disiplin cezalarının verilmesinde bu ölçütün muhataplar açısından yeterli bir hukuki güvence sağlamadığı, işlenen disiplinsizlik eylemi ile tayin edilen disiplin cezası arasında adil bir dengenin gözetilmesini temin edecek gerekli ve yeterli mekanizmaların bulunmadığı, verilecek disiplin cezaları bakımından keyfi yorum ve uygulamalara karşı hukuki güvencenin sağlanamadığı gerekçeleriyle mevcut hükümlerin iptaline karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararının gerekçesi dikkate alınarak madde yeniden düzenlenmektedir. Buna göre, avukatlık onur ve ünvanına, savunma hakkının kutsallığının gerektirdiği saygı ve güvene veya özen ve doğruluk yükümlülüklerine uymayan hâl ve hareketlerinin tespit edilmesi üzerine avukatlara, ihlalin niteliğine ve eylemin ağırlık derecesine göre Kanunda yazılı disiplin cezalarından birinin verileceği hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 6- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 135 inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin 6/3/2025 tarihli ve E: 2025/50, K: 2025/47 sayılı kararıyla, Kanunun 134 üncü ve 135 inci maddeleri iptal edilmiş ve kararın Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir. Söz konusu iptal kararı, 22/5/2025 tarihli ve 32907 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Anayasa Mahkemesi; Kanunun 134 üncü ve 135 inci maddelerinde disiplin cezası uygulanabilecek hâllerin sayılması ve disiplin cezalarının da gösterilmesine rağmen disiplin suç ve cezaları arasında yeterli bağlantının kurulamadığı, disiplin cezasını gerektiren eylemin gerçekleşmesi durumunda fiil ve hareketin niteliğine göre disiplin cezalarının verilmesinde bu ölçütün muhataplar açısından yeterli bir hukuki güvence sağlamadığı, işlenen disiplinsizlik eylemi ile tayin edilen disiplin cezası arasında adil bir dengenin gözetilmesini temin edecek gerekli ve yeterli mekanizmaların bulunmadığı, verilecek disiplin cezaları bakımından keyfi yorum ve uygulamalara karşı hukuki güvencenin sağlanamadığı gerekçeleriyle mevcut hükümlerin iptaline karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararının gerekçesi dikkate alınarak madde yeniden düzenlenmektedir. Düzenlemeyle, disiplinsizlik olarak nitelenen eylemlere uygulanacak cezalar; uyarma, kınama, para cezası, işten çıkarma ve meslekten çıkarma olarak belirlenmekte ve bu cezaları gerektiren fiiller ayrı ayrı gösterilmektedir. İşten çıkarma ve meslekten çıkarma hariç diğer disiplin cezalarında, nitelik ve ağırlık itibarıyla maddede belirtilen eylemlere benzer eylemlerde bulunma hâli de ilgili disiplin cezasını gerektiren eylem olarak tanımlanarak, bu tür eylemlerin cezasız kalmasının engellenmesi amaçlanmaktadır.

Öte yandan, maddede Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen suçlar yönünden de kademelendirme yapılmaktadır. Bu bentte belirtilen suçlar, iki yıldan fazla süreyle hapis cezasına hükmedilmiş olan kasıtlı suçları ve maddede belirtilen diğer suçları ifade etmektedir.

Yapılan düzenlemeyle, disiplinsizlik eylemi ile tayin edilen disiplin cezaları arasında adil bir dengenin kurulması sağlanarak, kanunilik ilkesinin gereği yerine getirilmektedir.

MADDE 7- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 136 ncı maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Düzenlemeyle, bir üst veya alt derece disiplin cezası uygulanabilecek hâller ile meslekten çıkarma cezasının özel uygulama şekli gösterilmektedir.

Maddenin birinci fıkrasıyla, hakkında herhangi bir disiplin cezası verilen avukata, bu cezanın kesinleştiği tarihten itibaren beş yıl içinde disiplin cezası verilmesini gerektiren yeni bir fiil işlemesi hâlinde bu fiil için bu Kanunda öngörülen disiplin cezasının bir derece ağır olanının uygulanacağı ancak ilk defa verilen uyarma cezasının kesinleştiği tarihten itibaren beş yıl içinde işten çıkarma cezası gerektiren bir fiilin işlenmesi halinde meslekten çıkarma cezası yerine işten çıkarma cezasının üst haddinin uygulanacağı düzenlenmektedir. Böylelikle, disiplin cezalarının caydırıcı etkisinin daha güçlü hale getirilmesi ve hakkaniyete uygun şekilde verilmesi amaçlanmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasıyla, bir defa işten çıkarma cezası alan avukatın, bu cezanın kesinleştiği tarihten itibaren beş yıl içinde en az kınama cezasını gerektiren bir eylemde bulunması hâlinde meslekten çıkarılacağı hüküm altına alınmaktadır.

Maddenin üçüncü fıkrasına göre, ilk defa disiplin cezası verilmesini gerektiren bir fiil işleyen avukata, meslekten çıkarma cezasını gerektiren durumlar hariç olmak üzere, verilecek disiplin cezasından bir derece hafif olanı uygulanabilecektir. Hakkında verilen bir disiplin cezasının kesinleşmesinin üzerinden beş yıl geçen avukatların da bu hükümden faydalanmasına imkân tanınmaktadır.

MADDE 8- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 155 inci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmaktadır.

Teklifte, Kanunun 135 inci ve 136 ncı maddesinde yapılan değişikliklerle avukatlara verilecek disiplin cezaları ile bu cezaları gerektiren eylemler ayrıntılı olarak belirlenmektedir. Bu kapsamda yapılan düzenlemelere uyum sağlamak amacıyla 155 inci maddenin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 9- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 159 uncu maddesinde düzenleme yapılmaktadır.

Maddenin üçüncü fıkrasında yapılan düzenlemeyle, disiplin kurulu tarafından kovuşturma sonucunun beklenmesine karar verilmesi halinde, kesinleşen mahkeme kararının ilgili baroya bildirilmesinden itibaren bir yıl geçmekle ceza verme yetkisinin zamanaşımına uğrayacağı açıkça belirtilmektedir.

Maddeye eklenen yeni fıkrayla, disiplin soruşturması veya kovuşturması sonucu tesis edilen idari işleme karşı dava açılmakla zamanaşımı süresinin kesileceği ve idari işlemin yargı kararıyla iptal edilmesi hâlinde kararın ilgili baro veya Türkiye Barolar Birliğine bildirilmesinden itibaren mahkeme kararı uyarınca en geç iki yıl içinde yeniden yapılacak soruşturma veya kovuşturma sonucuna göre karar verileceği hüküm altına alınmaktadır. Bu şekilde, bir yandan disiplin cezasını gerektiren eylem cezasız bırakılmamakta diğer yandan hukuki belirlilik ilkesi gereğince disiplin cezasının hangi süre içinde verilebileceği açıkça hükme bağlanmaktadır.

Maddede yapılan değişiklikler, hukuki belirlilik ilkesinin daha etkin bir şekilde hayata geçirilmesini amaçlamaktadır.

MADDE 10- Maddeyle, 1136 sayılı Kanunun 160 ncı maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Düzenlemeyle, uyarma, kınama ve para cezaları yanında işten çıkarma cezasının da beş yıl geçtikten sonra sicilden silinebilmesine imkân tanınmaktadır. Ancak, tekrerrür uygulanarak verilen işten çıkarma cezaları sicilden silinemeyecektir.

MADDE 11- Maddeyle, Anayasa Mahkemesince verilen iptal kararının oluşturacağı hukuki boşluğun doldurulması amacıyla 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 53 üncü maddesinin (j) fıkrasının dördüncü ve beşinci paragraflarında değişiklik yapılmaktadır.

(j) fıkrasının dördüncü paragrafında, itirazen şikâyet başvuru bedelinin hangi hallerde iade edileceği düzenlenmiş olup Anayasa Mahkemesinin 25/12/2024 tarihli ve E: 2024/85; K: 2024/229 sayılı kararıyla, başvuru sahibinin itirazen şikâyet başvurusunda haklı çıktığı iddialar dikkate alınmaksızın iddiaların tamamında haklı çıkmaması durumunda başvuru bedelinin iade edilmesini öngören kuralların kişilere aşırı külfet yüklediği, kamu yararı ile mülkiyet hakkı arasında gözetilmesi gereken adil dengeyi kişi aleyhine bozarak orantısız bir sınırlamaya neden olduğu gerekçeyle bu paragrafın birinci ve üçüncü cümleleri iptal edilmiş, iptal kararının Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiş ve söz konusu iptal kararı 26/3/2025 tarihli ve 32853 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Yapılan değişiklikle, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı doğrultusunda hak arama hürriyeti ile mülkiyet hakkının korunması için Kurum tarafından 4734 sayılı Kanunun 54 üncü maddesinin onbirinci fıkrasının (c) bendi uyarınca başvurunun reddine veya eşit muamele ilkesi yönünden yapılan inceleme sonucunda anılan Kanunun 54 üncü maddesinin onbirinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri uyarınca ihalenin iptaline veya düzeltici işlem belirlenmesine karar verilen haller hariç olmak üzere, diğer hallerde itirazen şikâyet başvuru bedelinin başvuru dilekçesinde yer verilen iddialar dikkate alınarak belirlenecek haklılık oranına karşılık gelen kısmının başvuru sahibine iade edilmesi sağlanmaktadır. İtirazen şikâyet başvurusu üzerine, eşit muamele ilkesi uyarınca itiraz edilen işlemin diğer istekliler bakımından ne şekilde uygulandığı ve bu uygulamanın hukuka aykırı olup olmadığı yönünden de Kurulca re’sen inceleme yapılmakta olup bu inceleme sonucunda alınacak kararın başvuru sahibinin iddialarının haklılığına etkisi bulunmadığından bu durumda herhangi bir bedel iadesi öngörölmektedir. İddia sayısının azaltılmasının ya da artırılmasının engellenmesi ve buna bağlı olarak haklılık oranının belirlenmesinde ortaya çıkabilecek tereddütlerin önüne geçilmesi amacıyla başvuru dilekçesinde bir iddia kapsamında tek bir hususa yer verilmesi halinde her bir hususun Kurum tarafından ayrı birer iddia olarak değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu çerçevede, örneğin tek bir iddia kapsamında ekonomik açıdan en avantajlı birinci ve ikinci teklif sahibi isteklilerin iş deneyimi ile birlikte bilanço oranları ile ilgili mevzuatta aranan şartları sağlamadığına yönelik bir başvuruda; ekonomik açıdan en avantajlı birinci teklif sahibinin iş deneyimine ve bilanço oranlarına yönelik hususlar iki iddia, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibinin iş deneyimine ve bilanço oranlarına yönelik hususlar da iki iddia olmak üzere toplam dört iddianın bulunduğunun kabul edilmesi ve haklılık oranına karşılık gelen kısmın da bu iddia sayısı dikkate alınarak belirlenmesi öngörölmektedir. Yine bir istekli tarafından sunulan iş deneyim belgesinin benzer işe uygun olmadığı ve asgari iş deneyim tutarını sağlamadığı iddiası ile aşırı düşük teklif açıklamasının birden fazla sebeple (üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifinin mevzuat uygun olmadığı, saatlik asgari ücretin altında işçilik ücreti öngöröldüğu, ticaret borsası fiyatlarının ihale tarihinden önceki son 12 aya ait olmadığı vb.) mevzuata uygun olmadığı iddiasına yönelik bir başvuruda; mevzuata aykırı bulunma sebeplerinin aynı hususlara yönelik (iş deneyim belgesinin ihale dokümanına uygun olmadığı ve aşırı düşük teklif açıklamasının mevzuata uygun sunulmadığı) olması nedeniyle, ileri sürölen bu iddiaların toplamda iki iddia olarak kabul edilmesi ve haklılık oranına karşılık gelen kısmın da bu iddia sayısı dikkate alınarak belirlenmesi amaçlanmaktadır. Benzer şekilde ihale dokümanındaki birden fazla kriter ve/veya maddenin birlikte değerlendirilmesi sonucunda (örneğin teknik şartnamenin 1, 3 ve 5 inci maddelerinin mevzuata aykırılığı iddiasıyla beraber bu durumun ihalede rekabetin oluşmasını engellediği) ihalede rekabetin oluşmadığı iddiasının ileri süröldüğu bir başvuruda, mevzuata aykırı bulunma sebeplerinin aynı hususa yönelik olması nedeniyle, ileri sürölen bu iddiaların tek bir iddia olarak kabul edilmesi ve itirazen şikâyet başvuru bedelinin iadesine ilişkin işlemlerde de bunun esas alınması öngörölmektedir. Diğer taraftan, Kurum tarafından iade edilecek bedel için faiz işletilmemesine yönelik düzenlenme yapılmaktadır.

(j) fıkrasının beşinci paragrafında Kanun kapsamında yapılan ihalelere ilişkin olarak düzenlenecek sözleşmelerden bedeli belli bir meblağı aşanlar için yükleniciden sözleşme bedelinin on binde beşi oranında tahsil edilen tutarın Kurum tarafından hiçbir durumda iade edilmeyeceğini öngören kural, söz konusu kuralın ihalenin iptalinde veya sözleşmenin feshinde kendisine kusur atfedilemeyecek kişilere aşırı bir külfet yüklediği, kamu yararı ile mülkiyet hakkı arasında gözetilmesi gereken adil dengeyi kişi aleyhine bozarak orantısız bir sınırlamaya neden olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesinin 22/4/2025 tarihli ve E:2025/29; K: 2025/102 sayılı kararıyla iptal edilmiş, iptal kararının Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiş ve söz konusu iptal kararı 23/6/2025 tarihli ve 32935 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Yapılan değişiklikle, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı doğrultusunda kamu yararı ile mülkiyet hakkı arasında gözetilmesi gereken adil dengenin korunması için itirazın şikayet başvurusu üzerine alınan Kurul kararlarına karşı açılan davalar sonucunda sözleşmenin feshedilmesi ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 10 uncu maddesi uyarınca sözleşmenin feshedilmesi hallerinde, Kanun’un 53 üncü maddesinin (j) fıkrasının (1) numaralı bendi uyarınca tahsil edilen bedelin sözleşme bedelinin tamamlanamayan oranına karşılık gelen kısmının Kurul kararı üzerine yükleniciye iade edilmesi mümkün kılınmaktadır. Böylelikle sözleşme bedeli üzerinden tahsil edilen bedelin hangi durumlarda iade edileceği hususu açık şekilde düzenlenerek sözleşmenin feshine sebep olan diğer hallerde bedel iadesi yapılmaması amaçlanmaktadır. Diğer taraftan, bu fıkranın (1) numaralı bendi uyarınca tahsil edilen bedelin ilk sözleşme bedeli üzerinden hesaplanması sebebiyle iade edilecek tutarın hesaplanmasına esas teşkil edecek oranın belirlenmesinde de ilk sözleşme bedelinin esas alınması öngörülmektedir. Ayrıca, öngörülen düzenlemeyle iade talebine ilişkin başvurunun hangi sürede hangi merciye yapılacağı ile iadenin hangi sürede yapılacağı hususları da kurala bağlanmaktadır. İade edilecek tutarın hesaplanmasına esas olacak her türlü bilgi ve belgenin sözleşmenin tarafı olan idarede bulunması nedeniyle yüklenicinin dilekçesi ile birlikte iade için gerekli tüm bilgi ve belgelerin idare tarafından Kuruma gönderilmesi öngörülmektedir. Diğer taraftan, Kurum tarafından iade edilecek bedel için faiz işletilmemesine yönelik düzenlenme yapılmaktadır.

MADDE 12- Maddeyle, 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 12 nci maddesinde değişiklik yapmak suretiyle, Türk Ceza Kanununun 158 inci maddesinde düzenlenen dolandırıcılık suçunun yargılamasının asliye ceza mahkemelerinde yapılması sağlanmaktadır. Değişiklikle, Türk Ceza Kanununun 157 nci maddesinde düzenlenen dolandırıcılık suçu ile 158 inci maddesinde düzenlenen nitelikli dolandırıcılık suçlarına ilişkin yargılamaların farklı mahkemelerde yürütülmesi sebebiyle oluşan görev uyuşmazlıklarının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, asliye ceza mahkemeleri nezdinde ihtisaslaşma sağlanmak suretiyle bu suçlara ilişkin yargılamaların makul sürede sonuçlandırılması ve böylelikle bu suçlarla daha etkin mücadele edilebilmesi öngörülmektedir.

MADDE 13- Maddeyle, 5235 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmektedir.

Teklifle, Türk Ceza Kanununun 158 inci maddesinde düzenlenen nitelikli dolandırıcılık suçu, ağır ceza mahkemesinin görev alanından çıkarılarak asliye ceza mahkemesinin görev alanına alınmaktadır. Düzenlemeyle, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ağır ceza mahkemelerinde görülmekte olan davalarda veya istinaf ya da temyiz kanun yolu incelemesinde bulunan dosyalarda nitelikli dolandırıcılık (m. 158) suçlarına bakan mahkemenin görevinin bu maddeyi ihdas eden Kanunla değiştiği gerekçesiyle görevsizlik veya bozma kararı verilemeyeceği, bu davalara kesin hükümle sonuçlandırılınca kadar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki göreve ilişkin kurallara göre bakılmaya devam olunacağı öngörülmektedir.

MADDE 14- Maddeyle, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 32 nci maddesinin ikinci fıkrasında değişiklik yapılmaktadır.

Ceza hukukunda akıl hastalığı, ceza sorumluluğunu ortadan kaldıran veya önemli derecede azaltan sebeplerden biri olarak kabul edilmektedir. Ceza hukuku sistemimizde akıl hastalığı, tam akıl hastalığı ve kısmi akıl hastalığı olmak üzere iki gruba ayrılarak düzenlenmiştir. Suç olan fiili işlediği anda şuur ve hareket serbestisini tamamen kaldıran veya önemli derecede azaltan bir akıl hastalığına sahip olan kimse, tam akıl hastası olarak kabul edilmekte ve bu kişilere ceza verilmemektedir. Tam akıl hastaları hakkında sadece akıl hastalarına özgü güvenlik tedbirlerine hükmedilmektedir. Kısmi akıl hastalığı ise tam akıl hastaları kadar olmamakla birlikte işlediği fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneğinin azalması olarak kabul edilmektedir. Bu durumdaki failin cezai sorumluluğunun olduğu kabul edilmekte ancak cezasında indirimde gidilmektedir. Diğer yandan mevcut düzenlemeye göre, kısmi akıl hastaları bakımından mahkûm olunan ceza, süresi aynı olmak koşuluyla, kısmen veya tamamen akıl hastalarına özgü güvenlik tedbiri olarak da uygulanabilmektedir.

Düzenlemeyle, kısmi akıl hastaları bakımından mahkûm olunan cezanın ceza infaz kurumunda çektilirilmesi yerine akıl hastalarına özgü güvenlik tedbirine çevrilmesi şeklinde gerçekleşen uygulamanın önüne geçmek amacıyla, mahkûmiyet kararı yanında ayrıca akıl hastalarına özgü güvenlik tedbirine de hükmolunacağı kabul edilmektedir. Böylelikle, hukuk sistemimizde cezai sorumluluğu kabul edilen kısmi akıl hastaları hakkında hem verilen cezanın infazı hem de akıl hastalarına özgü güvenlik tedbirlerinin uygulanması sağlanmış olacaktır.

MADDE 15- Maddeyle, 5237 sayılı Kanunun 57 nci maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Suçun işlendiği sırada var olan akıl hastalığı, kusur yeteneğini ortadan kaldıran veya önemli derecede azaltan bir neden olarak tüm ceza hukuku sistemlerinde cezalandırılmaya engel görülmekte, ancak fiilin hukuka aykırılığı nedeniyle failin korunması ve tedavi edilerek topluma kazandırılması tercih edilmektedir.

5237 sayılı Kanunun 32 nci maddesinde akıl hastaları için güvenlik tedbirine hükmedileceği belirtilmiş ve 57 nci maddesinde akıl hastalarına özgü güvenlik tedbirlerinin uygulanma usulü düzenlenmiştir. Söz konusu 32 nci maddenin gerekçesinde, akıl hastaları ile ilgili güvenlik tedbiri açısından belli bir süre öngörülmediği, güvenlik tedbirinin, akıl hastasının toplum açısından tehlikeliliğinin ortadan kalkmasına veya önemli ölçüde azalmasına kadar uygulanmaya devam edileceği vurgulanmıştır.

Maddenin ikinci fıkrasına eklenen hükümle, akıl hastalarının tedavi ve koruma amacıyla sağlık kurumunda geçirecekleri sürenin ağırlaştırılmış müebbet hapis ve müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda bir yıldan, üst sınırı on yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlarda ise altı aydan az olamayacağı düzenlenmektedir. Böylelikle asgari bir tedavi süresi öngörölmek suretiyle akıl hastalarının ve toplumun korunması amaçlanmaktadır.

Ayrıca, 32 nci maddenin ikinci fıkrasında yapılan değişikliğe uyum sağlanması ve uygulamada tereddüde sebebiyet verilmemesi amacıyla maddenin altıncı fıkrası yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 16- Maddeyle, 5237 sayılı Kanunun 75 inci maddesinin altıncı fıkrasında düzenleme yapılmaktadır.

“Kovuşturmanın mecburiliği” ilkesinin istisnası niteliğini taşıyan “önödeme” gibi alternatif yöntemler, belirli bir ceza eşiğinin altında bulunan suçları işleyen kişilerin, ceza infaz kurumlarının etkilerinden uzak tutulması, Devletin infaz külfetinden ve mahkemelerin iş yoğunluğundan kurtarılması amaçlarının yanı sıra cezanın genel ve özel önleme amaçlarını da gerçekleştirecek etkili birer ceza politikası aracı olarak uygulanmaktadır.

1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren yeni Türk ceza adalet sisteminin yirmi yıllık uygulaması sırasında uygulamadan gelen talep ve öneriler ile günümüz çağdaş ceza adalet

sistemlerinin genel yönelimi dikkate alınarak alternatif uyumsuzluk çözüm yöntemlerinin kapsamı genişletilmiş ve bu yöntemlere ilişkin sistemin aksayan yönleri düzeltilmiştir.

Bu kapsamda, 7/11/2024 tarihli ve 7531 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla, mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletiyle işlenen hakaret suçu, önödeme kapsamına alınmıştır. Böylelikle, suçla daha etkin mücadele edilmesi amacıyla sosyal medya üzerinden kolaylıkla işlenebilen bu suç bakımından önödeme hükümlerinin tatbik edileceği kabul edilmiştir.

Ancak Anayasa Mahkemesi, mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletiyle hakaret suçu işleyen fail ile doğrudan huzurda ya da gıyapta hakaret suçu işleyen fail arasında önödeme hükümlerinin uygulanması bakımından farklılık oluşturan kuralın eşitlik ilkesiyle bağdaşmadığını belirtmiş, 5237 sayılı Kanunun 75 inci maddesinin altıncı fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendinde yer alan “ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (b) ve (c) bentleri ve dördüncü fıkrası” ibaresine ilişkin düzenlemeyi 27/3/2025 tarihli ve E: 2024/197; K: 2025/86 sayılı kararıyla iptal etmiş ve iptal kararının Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar vermiştir. Söz konusu karar, 29/5/2025 tarihli ve 32914 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Düzenlemeyle, Anayasa Mahkemesinin söz konusu iptal kararının gerekçeleri dikkate alınmak suretiyle 5237 sayılı Kanunun 125 inci maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen hakaret suçu da önödeme kapsamına alınmaktadır. Dolayısıyla maddenin birinci fıkrasında, ikinci fıkrasında, üçüncü fıkrasının (b) ve (c) bendinde ve dördüncü fıkrasında düzenlenen hakaret suçu bakımından önödeme hükümleri uygulanacaktır. Buna göre, hakaret suçunun sesli, yazılı veya görüntülü bir iletiyle veya doğrudan huzurda ya da gıyapta işlenip işlenmediğine bakılmaksızın bu madde kapsamında düzenlenen hakaret suçu işleyen kişiler bakımından önödeme hükümleri tatbik edilecektir.

Diğer yandan, bu suçun beş yıl içinde yeniden işlenmesi halinde altıncı fıkra uyarınca önödeme hükümleri uygulanmayacak ve fail hakkında doğrudan kamu davası açılacaktır.

Belirtmek gerekir ki, kamu görevlisinin yürüttüğü görevinden dolayı kendisine karşı işlenen hakaret suçu bakımından önödeme hükümleri uygulanmayacak ve genel hükümlere göre kamu davası açılabilecektir.

MADDE 17- Maddeyle, 5237 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Kişiler belirli bir davranışta bulunurken, herkesten beklenen kadar özenli ve dikkatli olmakla yükümlüdür. Bu durum, aynı zamanda taksirle gerçekleştirilen davranışın haksızlık unsurunu yani dikkat ve özen yükümlülüğünü oluşturmaktadır. Kişilerin sağlığı bakımından zararlı sonuçlara yol açabilecek tehlikeli faaliyet alanlarının artması, çalışma ortamlarının kalabalıklaşması, artan nüfusa bağlı olarak insan etkileşimlerinin yoğunlaşması ve trafiğe çıkan araç sayısında yaşanan ciddi artışlar gibi birçok durum kişilerin dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı davranışları halinde daha ciddi sonuçlarla karşılaşılmasına sebebiyet vermektedir.

Düzenlemeyle, taksirle yaralama suçunun ceza miktarları artırılmak suretiyle kişilerin davranışlarını gerçekleştirirken gerekli dikkat ve özeni göstermelerinin ve suçla daha etkin mücadele edilmesinin sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 18- Maddeyle, 5237 sayılı Kanunun 155 inci maddesinde düzenleme yapılmaktadır.

Son yıllarda güveni kötüye kullanma suçunun kiralık araçların geri getirilmemesi veya parçalarının değiştirilmesi suretiyle yaygın bir şekilde işlendiği ve kiralanan bu araçların birçok suçta kullanıldığı görülmektedir. Bu durum ciddi mağduriyetler doğurmakta ve suçla mücadelede zafiyete neden olabilmektedir.

Maddeye eklenen üçüncü fıkrayla güveni kötüye kullanma suçunun konusunun motorlu kara, deniz veya hava taşıtı olması nitelikli hal olarak kabul edilmekte ve verilecek ceza

miktarında artırım yapılmaktadır. Belirtmek gerekir ki elektrikli motorlu araçlar da bu suçun konusunu oluşturabilecektir.

Düzenlemeyle suçla daha etkin mücadele edilebilmesi ve caydırıcılığın sağlanması ile yaşanan mağduriyetlerin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 19- Maddeyle, 5237 sayılı Kanunun 170 inci maddesinde düzenleme yapılmaktadır.

5237 sayılı Kanunun 170 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendiyle, kişilerin hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından tehlikeli olacak biçimde ya da kişilerde korku, kaygı veya panik yaratabilecek tarzda silahla ateş etmek fiili suç olarak kabul edilmiştir. Bu fiilin yaptırma bağlanması suretiyle kişilerin korku, kaygı ve panikten uzak, huzurlu bir hayat sürmeleri amaçlanmıştır.

23/1/2008 tarihli ve 5729 sayılı Ses ve Gaz Fişegi Atabilen Silahlar Hakkında Kanun ile Ses ve Gaz Fişegi Atabilen Silahlar Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümlerinde tanımlanan, toplumda kurusıkı olarak bilinen ve görünüm itibarıyla gerçek silahtan ayırt edilmesi oldukça zor olan ses ve gaz fişegi atabilen silahların sayısında son yıllarda ciddi artış olduğu görülmektedir. Gerçek silahtan ayırt edilmesi güç olan bu silahların kullanımındaki artış, kişilerin korku, kaygı ve panikten uzak bir hayat sürmelerine yönelik tehlike oluşturabilmekte ve kişilerin huzurunun bozulması sonucunu doğurabilmektedir.

Maddenin birinci fıkrasına eklenen cümleyle, toplumda kurusıkı olarak tabir edilen ses ve gaz fişegi atabilen silahların da suçun kapsamına alınması suretiyle bu silahların kullanılmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Düzenlemeyle, suçun ses ve gaz fişegi atabilen silahla ateş etmek suretiyle işlenmesi haline ilişkin müstakil bir yaptırım belirlenmektedir. Böylelikle suçun ateşli silah kullanılarak işlenmesi hali ile ses ve gaz fişegi atabilen silah kullanılarak işlenmesi hali arasında ölçülülük ilkesine uygun bir denge kurulmak suretiyle ceza adaletinin sağlanması öngörülmektedir.

Ayrıca, birinci fıkrada belirtilen suçla daha etkin mücadele edilebilmesi ve caydırıcılığın sağlanması amacıyla hapis cezasının alt ve üst sınırı artırılmaktadır.

İnsanların toplu olarak bulunduğu nişan merasimi, düğün töreni, asker uğurlaması, konser etkinliği, spor müsabakası, çarşı, pazar ve meydan gibi yerlerde genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunun işlenmesi, izdiham başta olmak üzere birçok olumsuz durumun meydana gelmesine sebebiyet verebilmektedir. Bu gibi durumlar, yaralanma ve ölüm vakaları gerçekleşmese bile toplumsal huzurun bozulmasına neden olabilmektedir.

Maddeye eklenen yeni ikinci fıkrayla, birinci fıkrada tanımlanan genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunun, kişilerin toplu olarak bulundukları yerlerde işlenmesi halinde verilecek cezanın yarı oranında artırılacağı kabul edilmektedir.

MADDE 20- Maddeyle, 5237 sayılı Kanunun 220 nci maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Suç işlemek amacıyla kişilerin örgütsel bir yapılanma içerisine girmeleri, henüz amaçlanan suçlar işlenmemiş olsa dahi, toplumsal barışı tehlikeye attığı gibi kamu otoritesini de zedelemektedir. Suçla korunan hukuki değer, kamu güvenliği ve kamu barışıdır. Kamu güvenliği ve kamu barışının bozulması ise, kişilerin güvenli bir şekilde yaşama hakkını zedeleyecektir. Suç örgütlerinin varlığı mağdurların mukavemetini zayıflatmak suretiyle amaç suçun işlenmesini kolaylaştırmakta ve suç ve suçlulukla mücadeleyi zorlaştırmaktadır.

Düzenlemeyle örgüt kurmak, yönetmek ve örgüte üye olmak suçlarının hapis cezalarının alt ve üst sınırları artırılmaktadır. Böylelikle suçla daha etkin mücadele etmek suretiyle toplumsal huzurun sağlanması amaçlanmaktadır.

Suç örgütleri, çıkarları uğruna çocukları kullanma eğilimi gösterebilmektedir. Çocukların suça alet edilmesi, sadece onların ruhlarına derin yaralar açmakla kalmamakta, toplumun manevi dokusunu, güvenli geleceğini ve adalet duygusunu da ciddi anlamda zedelemektedir. Çocukları bu tür olumsuz durumlardan korumak için gerek sosyal politikalar

üretilmesi gerekse caydırıcı yaptırımlar öngörülmesi Devletin en öncelikli görevleri arasında yer almaktadır.

Maddenin beşinci fıkrasında yapılan düzenlemeyle, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarda çocukların araç olarak kullanılması halinde, örgüt yöneticilerine maddenin birinci ve/veya üçüncü fıkrası kapsamında verilecek cezanın yarısından bir katına kadar artırılacağı kabul edilmektedir. Belirtmek gerekir ki bu hükmün uygulanması bakımından çocuğun örgüte üye olup olmamasının bir önemi bulunmamaktadır. Böylelikle, çocukların örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarda kullanılmasına yönelik caydırıcılığın sağlanması suretiyle çocukların ve toplumun korunması öngörülmektedir.

MADDE 21- Maddeyle, 5237 sayılı Kanunun 223 üncü maddesinde düzenleme yapılmaktadır.

Madde içeriğinde yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacıyla maddenin başlığı değiştirilmektedir.

Her toplumda, kişi, mal ve hizmetlerin, kesintisiz, güvenli ve hızlı dolaşımının sağlanması hayati önem taşımaktadır. Ulaşım araçları da insanların seyahat hürriyetini sağlayan unsurların başında gelmektedir. Ulaşım yolları ve araçları ile araçları kullanan ve seyahat eden kişilerin güvenliğini sağlamak, Devletin temel görevleri arasındadır.

Cebir veya tehdit kullanarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla ulaşım araçlarına ve dolayısıyla kişilere yapılan müdahaleler, ulaşım güvenliğini zedelemekte ve kişilerin seyahat hürriyetine engel oluşturmaktadır. Ayrıca, son dönemde trafikte çıkan tartışmalar ve akabinde ulaşım araçlarının hareketinin engellenmesine veya durmasına neden olan eylemler, hem trafik güvenliğini tehlikeye sokmakta hem de kişilerin yaralanmasına ve hatta ölümlerine sebebiyet verebilmektedir.

Maddenin birinci ve üçüncü fıkrasında yapılan değişikliklerle, cebir veya tehdit kullanma fiilleri, suçun unsuru olmaktan çıkarılmakta ve böylelikle bu fiiller bakımından gerçek içtima hükümlerinin uygulanması öngörülmektedir. Dolayısıyla, hukuka aykırı bir davranışla ulaşım aracının hareketinin engellenmesi, kaçırılması veya alıkonulması, bu suçun işlenmesi için yeterli olacaktır.

Yine maddenin birinci ve üçüncü fıkrasında yapılan değişikliklerle, eylemin ağırlığı ve niteliği dikkate alınarak ulaşım aracını gitmekte olduğu yerden başka bir yere götürülen kişi bakımından verilecek cezanın alt ve üst sınırı artırılmaktadır. Böylelikle, ulaşım aracının hareket etmesini engelleme ve ulaşım aracı hareket halinde iken durdurma eylemleri ile ulaşım aracını gitmekte olduğu yerden başka yere götürme eyleminin cezası bakımından adil bir dengenin kurulması sağlanmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında yapılan değişikliklerle, suçla daha etkin mücadele edilebilmesi ve caydırıcılığın sağlanması amacıyla suçun konusunun deniz veya demiryolu ulaşım aracı olması halinde verilecek ceza artırılmaktadır.

Maddenin dördüncü fıkrasında yapılan düzenlemeyle, ulaşım araçlarının hareketinin engellenmesi, kaçırılması veya alıkonulması suçunun işlenmesi amacıyla veya bu suçun işlenmesi sırasında başka bir suçun işlenmesi halinde kişilerin ayrıca bu suç veya suçlardan cezalandırılması sağlanmaktadır. Buna göre, bu suçun işlenmesi sırasında kasten yaralama, tehdit, mala zarar verme, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma veya başka bir suçun işlenmesi halinde faile hem 223 üncü maddede düzenlenen suçtan hem de işlediği diğer suçlardan ayrı ayrı ceza verilecektir.

Ayrıca, maddenin dördüncü fıkrasında yapılan düzenlemeye uyum sağlamak amacıyla maddenin beşinci fıkrası yürürlükten kaldırılmaktadır.

Düzenlemeyle, özellikle trafikteki saldırganlık fiilleriyle daha etkin mücadele edilmesi ve kişilerin trafikteki can ve mal güvenliğinin sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 22- Maddeyle, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa yeni bir madde eklenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasıyla, tahdidi olarak sayılan suçların işlendiği hususunda makul şüpheyi oluşturan bilgi veya belgenin bulunması halinde banka, ödeme hizmeti sağlayıcısı veya kripto varlık hizmet sağlayıcısı nezdinde veya bunlar aracılığıyla yapılan ya da yapılmaya teşebbüs edilen işlemlere konu suçta kullanılan her türlü hesabın kırksekiz saate kadar askıya alınmasına ilgili banka, ödeme hizmeti sağlayıcısı veya kripto varlık hizmet sağlayıcısı tarafından karar verilebileceği düzenlenmektedir. Teknolojik gelişmeler karşısında, işlem yapılmasının önlenmesi ve mağdurların korunması bakımından mali bir önlem alma zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Belirtmek gerekir ki, benzer bir mali önlem 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun 19/A maddesinde düzenlenmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasıyla, askıya alma işlemi ile hesap hareketlerinin, ilgili banka, ödeme hizmeti sağlayıcısı veya kripto varlık hizmet sağlayıcısı tarafından tüm bilgi ve belgelerle birlikte derhal ilgili Cumhuriyet başsavcılığına bildirileceği öngörülmektedir. Ayrıca düzenlemeye göre, hesap sahibi, askıya alma işlemine karşı Cumhuriyet başsavcılığına başvurabilecek ve başvuru hakkında en geç yirmidört saat içinde karar verilecektir. Böylelikle, mali bir önlem olan askıya alma işlemine karşı yargı mercilerine başvuru imkânı getirilmek suretiyle, kişilerin mülkiyet hakkının korunması amaçlanmaktadır.

Maddenin üçüncü fıkrasıyla, askıya alma işlemi tamamlanmadan suça konu menfaatin başka bir mali kuruma transfer edildiğinin tespit edilmesi halinde bu durumun, askıya alma işleminin yapılabilmesi için banka, ödeme hizmeti sağlayıcısı veya kripto varlık hizmet sağlayıcısı tarafından ilgili mali kuruma gecikmeksizin bildirileceği hüküm altına alınmaktadır.

Maddenin dördüncü fıkrasıyla, doğrudan banka, ödeme hizmeti sağlayıcısı veya kripto varlık hizmet sağlayıcısı tarafından veya Cumhuriyet savcısının yazılı emri üzerine askıya alınan hesapta bulunan ve suçtan elde edildiği iddia edilen maddi menfaate, hâkim kararı üzerine veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının yazılı emriyle askıya alma süresi içinde elkonulabileceği, Cumhuriyet savcısı tarafından yapılan elkoyma işleminin yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulacağı, hâkimin kararını elkoymadan itibaren kırksekiz saat içinde açıklayacağı, aksi halde elkoymanın kendiliğinden kalkacağı düzenlenmektedir.

Belirtmek gerekir ki, bu madde kapsamında yapılan elkoyma işlemleri bakımından 128 inci madde uygulanacak ve gerekli işlemler tesis edilecektir. Ancak rapor alma şartı aranmayacaktır.

Maddenin beşinci fıkrasıyla, elkonulan menfaatin, suçtan zarar gören mağdura ait olduğunun soruşturma veya kovuşturma evresinde anlaşılması halinde bu evrelerin tamamlanması beklenmeden soruşturma veya kovuşturma evresinde sahibine iade edileceği düzenlenerek, kişilerin mağduriyetinin mümkün olan en kısa süre içinde giderilmesi amaçlanmaktadır.

Maddenin altıncı fıkrasıyla, bu madde uyarınca askıya alma işlemine karar veren gerçek ve tüzel kişilerin, hukukî bakımdan sorumlu olmadığı kabul edilmektedir.

Maddenin yedinci fıkrasıyla, bir suç dolayısıyla yapılan soruşturma veya kovuşturma kapsamında Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından banka, ödeme hizmeti sağlayıcısı veya kripto varlık hizmet sağlayıcısından istenilen her türlü bilgi veya belgenin on gün içinde fiziki veya elektronik ortamda gönderilmesinin zorunlu olduğu kabul edilmektedir. İstenilen bilgi veya belgenin gönderilmemesi ya da eksik gönderilmesi durumunda ise Cumhuriyet savcısı tarafından ilgili banka, ödeme hizmeti sağlayıcısı veya kripto varlık hizmet sağlayıcısına elli bin Türk Lirasından üç yüz bin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verileceği öngörülmektedir. Böylelikle yargı makamları tarafından yapılan taleplerin sürüncemede kalmasının önlenmesi ile yargılamaların daha hızlı sonuçlanması amaçlanmaktadır. Belirtmek gerekir ki, söz konusu idari yaptırım kararı, her bir talep için ayrı ayrı uygulanacaktır.

Düzenlemeyle, günümüzdeki teknolojik gelişmelerin etkisiyle hızla artan ve özellikle bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle işlenen suçların önlenmesi, yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi, işlem güvenliğinin artırılması ile suç ve suçlulukla daha etkin mücadele edilmesinin sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 23- Maddeyle, 5271 sayılı Kanunun 250 nci maddesinde düzenleme yapılmaktadır.

Teklifle, Türk Ceza Kanununun 170 inci maddesinin ikinci fıkrasında genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunun kişilerin toplu olarak bulundukları yerlerde işlenmesi, nitelikli hal olarak düzenlenmektedir. Değişiklikle, 170 inci maddenin ikinci fıkrasında düzenlenen bu suçun seri muhakeme usulünün kapsamı dışında tutulması sağlanmaktadır.

MADDE 24- Maddeyle, 5271 sayılı Kanunun 253 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Teklifle, 5237 sayılı Kanunun 155 inci maddesine eklenmesi öngörülen üçüncü fıkrayla, güveni kötüye kullanma suçunun konusunun motorlu kara, deniz veya hava taşıtı olması hali, cezayı ağırlaştırıcı neden olarak düzenlenmektedir. Maddenin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, 155 inci maddenin üçüncü fıkrasında düzenlenen bu nitelikli halin, uzlaştırma kapsamı dışında tutulması sağlanmaktadır.

Diğer yandan, maddenin üçüncü fıkrasında yapılan düzenlemeyle, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı çerçevesinde 5237 sayılı Kanunun 75 inci maddesinde Teklifte yapılan değişikliğe uyum sağlamak amacıyla 5237 sayılı Kanunun 125 inci maddesinde düzenlenen ve soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlı olan hakaret suçu bakımından uzlaştırma yoluna gidilemeyeceği kabul edilmektedir.

Ayrıca önödeme kapsamına giren bir suç ile uzlaştırma kapsamına giren bir suçun birlikte aynı mağdura karşı işlenmiş olması hâlinde uzlaştırma kapsamındaki suç bakımından uzlaşma hükümlerinin uygulanacağı kabul edilmektedir. Böylelikle hem uzlaştırma hem de önödeme kurumlarının uygulanması sağlanmaktadır.

MADDE 25- Maddeyle, 5271 sayılı Kanunun 280 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde değişiklik yapılmaktadır.

Düzenlemeyle, bölge adliye mahkemelerinin bozma yetkisinin kapsamı genişletilmektedir. Buna göre, ilk derece mahkemelerinin kararlarında 289 uncu maddenin birinci fıkrasının (g) ve (h) bentlerinde belirtilen hukuka aykırılıkların bulunması hâlinde de bölge adliye mahkemesi ceza daireleri tarafından bozma kararı verilebilmesine imkan tanınmaktadır.

MADDE 26- Maddeyle, 5271 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmektedir.

Düzenlemeyle, soruşturma veya kovuşturma evresinde olup da bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla uzlaşmanın sağlanmış olduğu dosyalar bakımından bu maddeyi ihdas eden Kanunla 253 üncü maddenin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklik ile 5237 sayılı Kanunun 75 inci maddesinin altıncı fıkrasında yapılan değişikliğin uygulanmayacağı hüküm altına alınmaktadır. Dolayısıyla uzlaşmanın sağlandığı hakaret suçuna ilişkin dosyalar, bu suçun uzlaştırma kapsamından çıkarıldığı gerekçesiyle önödeme kapsamında değerlendirilemeyecek ve 253 üncü madde hükümlerine göre sonuçlandırılacaktır. Bununla birlikte, soruşturma veya kovuşturma evresinde olup da bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla uzlaşmanın sağlanmadığı dosyalar bakımından önödeme hükümleri uygulanacaktır.

MADDE 27- Maddeyle, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun geçici 10 uncu maddesinde düzenleme yapılmaktadır.

Maddenin altıncı fıkrasında yapılan değişiklikle, 31/7/2023 tarihi itibarıyla kapalı ceza infaz kurumunda bulunan hükümlülerin yararlanabildiği daha erken açık ceza infaz kurumuna ayrılma ve/veya denetimli serbestliğe ayrılma düzenlemesinden, 31/7/2023 tarihi ve öncesinde işlenmiş suçlar nedeniyle hükümlü olanların yararlanabilmesi sağlanmaktadır.

Buna göre, 31/7/2023 tarihi ve öncesinde işledikleri suçlar nedeniyle türüne bakılmaksızın kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan ve fıkarda yer alan koşulları sağlayan

hükümlüler bu imkândan yararlanabilecek ve hükümlünün 31/7/2023 tarihi itibarıyla ceza infaz kurumunda bulunması koşul olarak aranmayacaktır. Dolayısıyla 31/7/2023 tarihi ve öncesinde işlenen suçlar nedeniyle 3 yıl daha erken açık ceza infaz kurumuna ve/veya denetimli serbestliğe ayrılabilme imkânı tanınmaktadır. Böylelikle, aynı veya daha önceki tarihte işlenmiş suçlar dolayısıyla yürütülen soruşturma ve kovuşturmalar bakımından hükümlüden kaynaklanmayan nedenlerle meydana gelen gecikmelerin sonucundan hükümlünün olumsuz etkilenmemesi ve infaz adaletinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Belirtmek gerekir ki, altıncı fıkrada yer alan düzenlemenin hükümlünün aleyhine sonuçlar doğurduğunun tespiti halinde altıncı fıkrada yer alan düzenleme uyarınca işlem yapılmayacak, genel hükümlere göre işlem tesis edilecektir.

Diğer yandan, açık ceza infaz kurumlarında bulunma koşulu bakımından hükümlünün Kanunun 14 üncü maddesi uyarınca doğrudan açık ceza infaz kurumuna alınması ile kapalı ceza infaz kurumundan açık ceza infaz kurumuna ayrılması arasında herhangi bir farklılık bulunmamaktadır. Dolayısıyla daha erken denetimli serbestliğe ayrılma düzenlemesinden açık ceza infaz kurumlarında bulunan ve fıkrada yer alan şartları sağlayan hükümlüler yararlanabilecektir.

Ayrıca, maddenin altıncı fıkrasında yapılması öngörülen değişikliğe uyum sağlamak amacıyla maddenin yedinci ve sekizinci fıkraları yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 28- Maddeyle, 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununun 62 nci maddesinde düzenleme yapılmaktadır.

Maddenin birinci fıkrası kapsamında esnaf ve sanatkarlarca üretilen mal ve hizmetlere ilişkin olarak ilgili oda tarafından hazırlanarak birliğe sunulan tarifenin birlik yönetim kurulu tarafından otuz gün içinde onaylanması veya reddedilmesi gerekmektedir. Düzenlemeyle, birlik tarafından Bakanlığın görüşü alınırken geçen sürenin madde metninde bahsi geçen otuz gün içerisinde sayılıp sayılmayacağı hususunda uygulamada oluşan tereddüt giderilmesi amacıyla, söz konusu otuz günlük sürenin Bakanlığa görüş talebinin iletildiği gün duracağı ve Bakanlık görüşünün birliğe iletildiği günden itibaren devam edeceğine ilişkin değişiklik yapılmaktadır. Ayrıca, onaylanan fiyat tarifesinin ilgili kurumların itirazı olmaması halinde, tebliğinden on beş gün sonra yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasıyla, belediyeler veya o yerin en büyük mülki amiri tarafından itiraz edilen fiyat tarifeleri ile Bakanlığın görüşüne tabi olan fiyat tarifelerinde Bakanlığın olumsuz görüş verdiği fiyat tarifelerinin değerlendirilmek üzere uzlaşma komisyonuna sunulması usulü getirilmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrasıyla, fiyat tarifelerine ilişkin itirazın yapılacağı komisyon tarafından daha sağlıklı değerlendirme yapıp karar alınabilmesi amacıyla komisyonun yapısında değişikliğe gidilerek ticaret il müdürlüğü, defterdarlık, belediyenin birer temsilcisi ile talep edilen tarifenin konusuna göre ildeki ilgili kamu kurumu temsilcisi eklenmektedir. Böylelikle tarifelere ilgili kurumların itirazı halinde, yereldeki mevcut ekonomik durum, maliyetler ve kar marjları dikkate alınıp doğrudan komisyon tarafından kapsamlı bir değerlendirme yapılarak nihai karar verilebilecektir. Ayrıca, komisyon kararı verilinceye kadar mevcut tarifenin devam edeceği, yeni tarifenin komisyon kararı sonrasında yürürlüğe gireceğine dair düzenleme yapılmaktadır.

Maddeye eklenen dördüncü fıkrayla Ticaret Bakanlığının görüşüne tabi olacak fiyat tarifeleri ile komisyonun değerlendirme sürecine ilişkin usul ve esasların yönetmelikle belirlenmesi öngörülmektedir.

MADDE 29- Maddeyle, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa geçici bir madde eklenmektedir.

Prim ödeme yükümlüsü kendisi olan vatandaşlarımıza ödeme kolaylığı sağlanması, ekonomik ve sosyal anlamda hayatlarına daha sağlıklı devam etmelerini sağlamak amacıyla yürürlüğe konulan yapılandırma kanunlarından yararlanamayan ya da yararlanmalarına rağmen

zorunlu genel sağlık sigortası prim borçlarını ödeyemeyen sigortalılara yönelik kamuya olan borç yüklerini hafifletmek ve sağlık hizmetlerine erişimlerini kolaylaştırmak amacıyla düzenleme yapılması öngörülmektedir.

MADDE 30- Maddeyle, 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinde düzenleme yapılmaktadır.

Anayasa Mahkemesi, 5651 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “içeriğın çıkarılması”na ilişkin düzenlemeyi 11/10/2023 tarihli ve E: 2020/76; K: 2023/172 sayılı kararıyla iptal etmiştir. Söz konusu karar, 10/1/2024 tarihli ve 32425 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

5651 sayılı Kanunun ilgili hükümleri ile Anayasa Mahkemesinin söz konusu kararının gerekçeleri dikkate alınmak suretiyle düzenleme yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Bu kapsamda, maddenin birinci fıkrasının (ö) bendinde yer alan tanım yeniden düzenlenmekte ve içeriğın çıkarılması, sunuculardan veya barındırılan içerikten çıkarılması yerine internet ortamından çıkarılması şeklinde tanımlanmaktadır. Başka bir ifadeyle bu tedbir uygulandığında söz konusu içerikler, gerektiği durumda geri döndürülebilir şekilde internet ortamından çıkarılacaktır.

Maddenin birinci fıkrasının (r) bendinde yapılan değişiklikle, uyarı yönteminin kapsamı netleştirilmektedir. Buna göre uyarı yönteminin, ilk bakışta ihlalin anlaşıldığı durumlar bakımından Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu veya haklarının ihlal edildiğini iddia eden kişiler tarafından doğrudan ilgili içerik ve/veya yer sağlayıcıyı haberdar etmeye yönelik olarak yapılan bildirim olduğu kabul edilmektedir.

MADDE 31- Maddeyle, 5651 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde düzenleme yapılmaktadır.

Anayasa Mahkemesi, 5651 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “içeriğın çıkarılması”na ilişkin düzenlemeyi 11/10/2023 tarihli ve E: 2020/76; K: 2023/172 sayılı kararıyla iptal etmiştir. Söz konusu karar, 10/1/2024 tarihli ve 32425 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

5651 sayılı Kanunun ilgili hükümleri ile Anayasa Mahkemesinin söz konusu kararının gerekçeleri dikkate alınmak suretiyle düzenleme yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Bu kapsamda, Teklifte 2 nci maddenin birinci fıkrasının (ö) bendinde yer alan tanım yeniden düzenlenmekte ve içeriğın çıkarılması, sunuculardan veya barındırılan içerikten çıkarılması yerine internet ortamından çıkarılması şeklinde tanımlanmaktadır. Başka bir ifadeyle bu tedbir uygulandığında söz konusu içerikler, gerektiği durumda geri döndürülebilir şekilde internet ortamından çıkarılacaktır. Yapılması öngörülen düzenlemeyle, Anayasa Mahkemesinin söz konusu kararının gerekçeleri doğrultusunda maddenin dördüncü, dokuzuncu ve onbirinci fıkralarında değişiklik yapılmaktadır.

MADDE 32- Maddeyle, 5651 sayılı Kanunun Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen 9 uncu maddesi başlığıyla birlikte yeniden düzenlenmektedir.

Anayasa Mahkemesi 11/10/2023 tarihli ve E: 2020/76; K: 2023/172 sayılı kararıyla 9 uncu maddeyle ifade özgürlüğüne getirilen müdahalenin hukuki güvenlik ve belirlilik ölçütleri bağlamında birtakım tereddütlere yol açtığını ve kapsamı ile sınırlarının belirli olmadığını belirterek maddenin iptaline karar vermiştir. Söz konusu karar, 10/1/2024 tarihli ve 32425 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Maddeyle, Anayasa Mahkemesinin söz konusu kararının gerekçesi ile internet ortamında özellikle kasıtlı yapılan paylaşımlar sonucunda gelir elde edilen özel iş modellerinin varlığı, kullanıcıların tespitinin teknolojinin gelişmesiyle birlikte zorlaşması, kişilik haklarına saldırı niteliğini haiz paylaşımların kolaylıkla ve sıklıkla yapılabilmesi gibi hususlar birlikte

değerlendirilmek suretiyle en az suçla mücadelede eşdeğer ölçüde hukuki mücadele araçlarının tesis edilmesinin gerekliliği doğrultusunda düzenleme yapılmaktadır.

Maddeyle, yayın içeriği nedeniyle kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden kişiler tarafından içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi amacıyla sulh ceza hâkimliğine başvurulabileceği ve sulh ceza hâkimliğince, ayrıntılı bir inceleme yapılmasına gerek olmaksızın ihlalin ilk bakışta anlaşılabilirdiği hâllerde yirmi dört saat içinde içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verileceği kabul edilmektedir. Buna göre sulh ceza hâkimliği, ilk bakışta ihlal doktrini uyarınca ihlalin ilk bakışta anlaşılabilirdiği durumlarda kademeli olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verecek, ayrıntılı bir inceleme yapılmasına gerek olmaksızın ihlalin ilk bakışta anlaşılabilirdiği hâllerde ise başvuruyu reddedecektir.

Düzenlemeyle, sulh ceza hâkimliklerince verilen kararlara karşı 5271 sayılı Kanun hükümlerine göre itiraz yoluna gidilebileceği kabul edilmektedir. Bununla birlikte, kararına itiraz edilen hâkim veya itirazı incelemeye yetkili merciin gerekli görmesi halinde tarafları dinleyebilmesine de imkân tanınmaktadır.

Diğer yandan, içeriğin çıkarılması kararlarının etkili şekilde uygulanabilmesi bakımından kullanıcı tabanlarının genişliği ve kişilik haklarının korunmasındaki kritik rolleri nedeniyle Türkiye’den günlük erişimi on milyondan fazla olan yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcılara yönelik olarak düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 33- Maddeyle, 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 50 nci maddesinde düzenleme yapılmaktadır.

Kişilerin bilgi ve rızaları dışında yapılan abonelik kayıtları neticesinde elde edilen ve iletişim sektöründe sahte ve açık hat olarak bilinen hatlar, dolandırıcılıktan teröre pek çok suçun işlenmesinde araç olarak kullanılmakta olup, söz konusu suçlara ilişkin gerçekleştirilen adli soruşturma ve kovuşturmalarda bu hatların gerçek kullanıcısına ve dolayısıyla suç faillerine ulaşılmasında güçlükler yaşanmaktadır.

İşlenen suçtan haberi dahi olmayan kişiler, adlarına açılan sahte ve açık hatlar nedeniyle adli makamlar önünde işlenen suçla bağlantılarının olmadığını izah etmek zorunda kalmaktadır. Adlarına hat açılan kişilerin yaşadıkları bu mağduriyetin yanında, işlenen bir suçla ilişkin telefon hattı gibi önemli bir maddi delilin sıhhati de zarar görmektedir. Suçun işlenmesini kolaylaştıran, gerçek faile ulaşılmasını zorlaştıran sahte ve açık hatlar, yürütülen soruşturma işlemleri açısından büyük bir tehlike olmasının yanında kamu güvenliği ve milli güvenlik açısından da büyük bir tehdit niteliğindedir. Diğer yandan, sahte ve açık hatlar nedeniyle işlenen bu suçlar sonucunda kişiler, maddi anlamda ciddi zararlar görmektedir.

Maddeye eklenen sekizinci fıkrayla, abonelik kaydının elektronik kimlik doğrulama kabiliyetini haiz kimlik belgeleriyle yapılması sağlanmaktadır. Buna göre ilgili kanunlarında resmi kimlik belgesi hükmünde olsa bile elektronik kimlik doğrulama kabiliyetini haiz olmayan kimlik belgeleriyle kural olarak abonelik kaydı yapılamayacaktır. İşletmecilerce abonelik kaydının yapılabilmesi için kişinin kimliğinin; kimlik belgesiyle birlikte yüz veya parmak izi özetine ilişkin biyometrik veriler veya e-devlet şifresi ya da kimlik belgesinin şifresi gibi kimliğini doğrulayıcı şifreler vasıtasıyla teyit edilmesi gerekmektedir. Kimlik teyidi yöntemleri, fıkra da tahdidi olarak sayılmış olup bu düzenlemenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenecektir.

Abonelik kaydı yapılan kişinin elektronik kimlik doğrulama kabiliyetini haiz belgeye sahip olmadığının teyit edilmesi halinde ise abonelik kaydının belli usuller dâhilinde yapılacağı öngörülmektedir. Böylelikle, iletişim hatlarının abonelik tesisinin sıkı şartlara bağlanması suretiyle bu alanın disipline edilmesi sağlanarak, sahte abonelik tesisinin engellenmesi ve bu hatların suçta kullanılmasının önlenmesi hedeflenmektedir.

Maddeye eklenen dokuzuncu fıkrayla, işletmecilerin, üç ayda bir ölüm, tüzel kişiliğin sona ermesi veya yabancıların Ülkemizde yasal kalış hakkı bulunmaması gibi haller bakımından abonelerin iletişim hatlarının aktifliğinin sona erip ermediğini ilgili resmi

makamlardan teyit etmesine ve teyit edilemeyen abonelere ait hatların elektronik haberleşme şebekesiyle bağlantısının kesilmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Maddeye eklenen onuncu fıkrayla, işletmecilerin gerçek veya tüzel bir kişi adına açılabilir hat sayısına ilişkin Kurum tarafından belirlenen sınırdan fazla abonelik kaydı yapamayacakları hüküm altına alınmaktadır. Belirtmek gerekir ki maddenin mevcut sekizinci fıkrası uyarınca Kurumun maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi bulunmaktadır. Bu kapsamda halihazırda Kurum tarafından gerçek kişiler adına açılabilir hat sayısına ilişkin belirlenmiş bir sınırlama mevcuttur. Düzenlemeyle, Kurumun hem gerçek hem de tüzel kişiler bakımından, açılabilir hat sayısının sınırına ilişkin belirleme yetkisi daha açık hale getirilmektedir. Buna ilave olarak Teklifte, 60 ıncı maddenin yedinci fıkrasında yapılması öngörülen düzenlemeyle Kurum tarafından belirlenecek sayıdan fazla hat açılması durumunda işletmecilere hat başına idari para cezası verilmesi sağlanarak getirilen düzenlemenin etkinliği artırılmaktadır.

Maddeye eklenen onbirinci fıkrayla, Kurum tarafından belirlenecek süre içinde aynı cihazda kullanılabilecek hat sayısına sınır getirilmektedir. Böylelikle, birçok mobil iletişim hattının aynı anda veya ardı ardına takılabildiği telefon, sim box ve benzeri cihazların kullanılması suretiyle işlenen dolandırıcılık suçlarının önlenmesi amaçlanmaktadır.

Maddeye eklenen onikinci fıkrayla, yabancı uyruklu gerçek kişilere ait mobil haberleşme hatlarına özgü numara tahsis ve kullanımına ilişkin usul ve esasların Kurum tarafından belirlenmesi sağlanmaktadır. Böylelikle, yabancı kişilere ait numara üzerinden yapılan dolandırıcılık ve benzeri suçlarda kişilerin korunmasına yönelik farkındalık oluşturulması amaçlanmaktadır. Kurum tarafından belirleme yapılırken yabancı kişinin hukuki statüsü ile benzer haller dikkate alınabilecektir.

Maddenin son fıkrasıyla, maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Kurum tarafından belirlenmesi bakımından ilgili bakanlıkların görüşünün alınması gerektiği hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 34- Maddeyle, 5809 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinde düzenleme yapılmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında yapılan değişiklikte, işletmecilerin yükümlülüklerini yerine getirmediği durumlarda uygulanabilecek idari para cezası tutarına yönelik belirlilik sağlanmakta ve uygulanacak idari para cezasına ilişkin alt sınır getirilmektedir.

Teklifle Kanunun 50 nci maddesinde abonelik kayıtlarının yapılmasına, hat sayısı sınırlamasına, periyodik zamanlarda tüm abonelerin ölüm veya sınır dışı edilme gibi hallerle aktifliğinin kontrol edilmesine ve Kurum tarafından belirlenecek süre içinde aynı telefonda kullanılabilecek hat sayısına sınır getirilmesine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Maddenin yedinci fıkrasında yapılan değişiklikte, bu düzenlemelere uyulmaması halinde işletmecilere, Kurum tarafından her bir hat veya cihaz başına idari para cezası verileceği hüküm altına alınmaktadır.

Maddenin dokuzuncu fıkrasında yapılan değişiklikte, işletmecinin tüketicilerden haksız olarak ücret tahsil ettiğinin tespiti hâlinde, işletmecinin bu tutarları tahsilat tarihinden iade edildiği tarihe kadar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak tutarla birlikte tüketicilere iade etmesine dair düzenleme getirilmektedir. Bu sayede tüketici hak ve menfaatlerinin korunmasına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Maddeye eklenen onsekizinci fıkrayla, Türk Ceza Kanununda yer alan nitelikli hırsızlık, dolandırıcılık ve banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçlarında kullanıldığı tespit edilen mobil haberleşme hattının bağlantısının, yürütülen soruşturma kapsamında hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının yazılı emri üzerine mobil haberleşme hizmeti sunan işletmeciler tarafından kesilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır. Böylelikle suçta kullanılan mobil haberleşme hatlarının elektronik haberleşmesinin kesilmesiyle bu suçlardan daha fazla kişinin mağdur olmasının önüne

geçilmesi ve bu suçlarla etkin mücadele edilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, ilgili hattın haberleşmesinin kesilmesine dair yargı mercii kararlarının uygulanmaması halinde Cumhuriyet savcısı tarafından ilgili işletmeciye idari para cezası verileceği hüküm altına alınmaktadır.

Maddeye eklenen ondokuzuncu fıkayla, soruşturma ve kovuşturma aşamasında Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından işletmecilerden talep edilen bilgi veya belgenin on gün içinde fiziki veya elektronik ortamda gönderilmesinin zorunlu olduğu, istenilen bilgi veya belgenin gönderilmemesi ya da eksik gönderilmesi durumunda Cumhuriyet savcısı tarafından ilgili işletmeciye idari para cezası uygulanacağı hükme bağlanmaktadır. Böylelikle yargı makamları tarafından yapılan taleplerin sürüncemede kalmasının önlenmesi ile yargılamaların daha hızlı sonuçlanması amaçlanmaktadır. Belirtmek gerekir ki, söz konusu idari yaptırım kararı, her bir talep için ayrı ayrı uygulanacaktır.

MADDE 35- Son yıllarda sahte veya açık hatların suçun işlenmesinde yoğun olarak kullanılmasında; mobil hatların yabancı uyruklu kişiler adına tesis edilmesinin, bu hatların verilmesinde biyometrik yöntemlerin kullanılmamasının ve yabancı uyruklu kişilerin sahip olduğu kimlik belgelerinin elektronik kimlik doğrulama kabiliyetini haiz olmamasının etkili olduğu adli ve idari makamlarca tespit edilmiştir.

Maddenin birinci ve ikinci fıkralarında yapılan düzenlemeyle, yabancı uyruklu gerçek kişilere ait abonelik kayıtlarının bu maddeyi ihdas eden Kanunla 50 nci maddede yapılan değişikliklere uygun hale getirilmesi amacıyla yabancıların aboneliklerini güncellemeleri zorunlu hale getirilmektedir. Abonelik bilgilerini güncellemek için ilgili işletmeciye başvurmayan veya kimliği teyit edilemeyen yabancı uyruklu gerçek kişilere ait mobil haberleşme hatlarının elektronik haberleşme şebekesiyle bağlantısı, abonelere verilen başvuru süresinin bitiminden itibaren bir ay içinde ilgili işletmeci tarafından kesilecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasıyla, Kurum ve işletmeciler tarafından gerekli teknik altyapının oluşturulabilmesi amacıyla birinci fıkra ve bu maddeyi ihdas eden Kanunla 50 nci maddeye eklenen sekizinci, dokuzuncu, onuncu, onbirinci ve onikinci fıkraların, Kanunun yayımından itibaren altı ay sonra yürürlüğe girmesi sağlanmaktadır.

Maddenin dördüncü fıkrasıyla Kurumun, açılabilir hat sayısı sınırı ile aynı cihazla belirli süre içinde kullanılabilir hat sayısını ve yabancı uyruklu kişilere özgü numara tahsisi ve kullanımına ilişkin usul ve esasları bu Kanunun yayımından itibaren altı ay içinde belirleyeceğine dair hüküm getirilmektedir.

Maddenin beşinci fıkrasıyla, adına Kurumun belirlediği sayıdan fazla aboneliği bulunan gerçek veya tüzel kişilere, bu Kanunla getirilen düzenlemelere uyum sağlaması için dördüncü fıkra uyarınca Kurum tarafından yapılacak belirleme tarihinden itibaren altı ay süre tanınmaktadır. Bu süre Kurum tarafından altı ay daha uzatılabilecektir. Süresi içinde yükümlülüğünü yerine getirmeyen kişilere ait fazla hatların elektronik haberleşme şebekesiyle bağlantısının, en eski tarihli abonelikler korunmak suretiyle ilgili işletmeci tarafından kesilmesi sağlanmaktadır.

Maddenin altıncı fıkrasıyla, birinci, ikinci ve beşinci fıkralarda belirlenen yükümlülükleri yerine getirmeyen ilgili işletmecilere Kurum tarafından her bir mobil hat aboneliği başına idari para cezası verilmesi amaçlanmaktadır.

Maddenin yedinci fıkrasıyla, bu maddenin beşinci fıkrası hükümlerinin uygulanması nedeniyle mobil haberleşme hatlarının devri veya kapatılması halinde vergi, resim, harç, cezai şart, cayma bedeli ve benzeri yükümlülüklerin uygulanmayacağına dair hüküm getirilmektedir. Bu fıkra hükmü aynı hat bakımından ancak bir kez uygulanacaktır.

Maddenin sekizinci fıkrasıyla, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Kurum tarafından belirlenmesi öngörülmektedir.

Yapılan bu düzenlemelerle, yabancı uyruklu kişiler adına çıkartılmış abonelik kayıtlarının revize edilerek denetim altına alınması, bu kişilerin yanlış ve eksik abonelik kayıtlarının güncellenmesi, yabancılar ve gerçek veya tüzel kişiler adına çıkartılan ve hat sınırlaması kapsamında kalmayan hatların kapatılması suretiyle bu hatlar aracılığıyla suç

işlenmesinin önlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 36- Maddeyle, 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunun 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasında değişiklik yapılmaktadır.

Düzenlemeyle, ödeme hizmetleri sözleşmesi kurulurken müşterinin kullanacağı kimliğin biyometrik yöntemlerle veya elektronik kimlik doğrulama kabiliyetini haiz kimlik belgeleriyle doğrulanması sağlanmaktadır. Böylelikle, ödeme hizmetlerinde işlem güvenliğinin artırılması ile suç ve suçlulukla daha etkin mücadele edilmesi ve kişilerin mağduriyetinin önlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 37- Yürürlük maddesidir.

MADDE 38- Yürütme maddesidir.

TÜRK CEZA KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 134 üncü maddesinin ikinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle ve dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Belirtilen kişiler dışında kalan kişilerce ihalenin feshi talep edilmesi halinde mahkemece ihalenin feshi talebi dosya üzerinden ve kesin olarak reddedilir.”

“Teminatın veya üçüncü fıkra uyarınca yatırılması gereken harcın yatırılmaması veya eksik yatırılması suretiyle ihalenin feshinin talep edilmesi hâlinde mahkeme tebliğ edeceği muhtırada, iki haftalık kesin süre içinde teminatın veya harcın ikmal edilmesini, aksi hâlde ihalenin feshi talebinin dosya üzerinden kesin olarak reddedileceğini bildirir. Mahkeme, süresi içinde teminat veya harç ikmal edilmediği takdirde derhal ihalenin feshi talebini reddeder.”

MADDE 2- 2004 sayılı Kanunun 278 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 278- Alışılmış hediye dışındaki, geçici veya kesin aciz belgesinin ya da aciz belgesi niteliğinde olan haciz tutanağının düzenlendiği yahut iflasın açıldığı tarihten önceki bir yıl içinde yapılan bütün bağışlamalar ve ivazsız tasarruflar iptale tabidir.

Aşağıdaki tasarruflar bağışlama sayılır:

a) Yapılan tasarrufların gerçek değere uygun olarak ivazlı olduğu ispatlanmadıkça altsoy ve üstsoy, üçüncü derece dâhil kan hısımları, son bir yıl içinde evlilik birliği sona ermiş olsa bile eşi ve üçüncü derece dâhil kayın hısımları, evlat edinenle evlatlık, ortak konutta yaşayan kişiler arasında yapılan tasarruflar.

b) Aksi ispatlanmadıkça, sözleşmenin yapıldığı sırada, kendi verdiği şeyin gerçek değerine göre borçlunun ivaz olarak pek aşağı bir fiyatla kabul ettiği sözleşmeler.

c) Uygun bir karşılığın sağlandığı ispatlanmadıkça, borçlunun kendisine veya üçüncü bir kişi yararına ömür boyu gelir sözleşmesi ya da intifa hakkı tesis ettiği sözleşmeler yahut ölünceye kadar bakma sözleşmeleri.”

MADDE 3- 2004 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“363 ve 364 üncü maddelerdeki parasal sınırların uygulanmasında şikâyet başvurusunun yapıldığı veya davanın açıldığı tarihteki miktar esas alınır.”

MADDE 4- 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 59 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu durum ve yargılama aşamalarında verilen nihai kararlar avukatın kayıtlı olduğu baroya bildirilir.”

MADDE 5- 1136 sayılı Kanunun 134 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Disiplin cezalarının uygulanacağı haller:

MADDE 134- Avukatlara; avukatlık onur ve ünvanına, savunma hakkının kutsallığının gerektirdiği saygı ve güvene veya özen ve doğruluk yükümlülüklerine uymayan hâl ve hareketlerinin tespit edilmesi üzerine, ihlalin niteliğine ve eylemin ağırlık derecesine göre bu Kanunda yazılı disiplin cezalarından biri verilir.”

MADDE 6- 1136 sayılı Kanunun 135 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Disiplin cezaları:

MADDE 135- Avukatlar hakkında uygulanacak disiplin cezaları uyarma, kınama, para cezası, işten çıkarma ve meslekten çıkarmadır.

1. Uyarma; avukata mesleğinde, görevinde veya davranışında daha dikkatli davranması gerektiğinin yazılı olarak bildirilmesidir. Aşağıdaki hâllerde uyarma cezası verilir:

a) Mesleki çalışmalarında hukukla ve kanunlarla ilgisiz açıklamalarda bulunmak.
b) Bürosunu mesleğin bağımsızlığına ve görevin vakarına uygun biçimde bulundurmamak.

c) Hâkim ve Cumhuriyet savcılarıyla olan ilişkilerinde hizmetin özelliklerinden gelen ölçülere uygun davranmamak.

d) Adliye yazı işleri müdürlükleri ile icra dairelerinde veya diğer mercilerdeki görevlilerle olan ilişkilerinde meslek onur ve vakarına aykırı davranmak.

e) Meslektaşlarıyla ilişkilerinde meslek dayanışmasına ve onuruna uymayan davranışlarda bulunmak.

f) Meslektaşlarının mesleki tutum ve davranışlarına ilişkin eleştirilerini kamuoyuyla paylaşmak veya herhangi bir meslektaşı hakkında küçük düşürücü nitelikte ifadelerde bulunmak.

g) İddia ve savunmanın hukuki çerçevesinin dışına çıkarak, anlaşmazlığın tarafı olduğu intibahı uyandıracak şekilde davranmak.

h) Bulunduğu başkaca mevki ve imkânlarla mesleki çalışmalarında avantaj sağlamaya çalışmak veya mesleki çalışması dışında kişisel anlaşmazlıklarda avukatlık sıfatının getirdiği imkânlardan yararlanmaya çalışmak.

ı) Stajyerin çalışma şeklini ve süresini zorunlu staj eğitim programına uygun şekilde belirlememek, stajyerin iyi yetişmesi için gerekli dikkat, özen ve ilgiyi göstermemek.

j) Avukatlık bürosunda ücret karşılığı çalışan avukatlara karşı eşitlik ilkesine veya avukatlık mesleğinin gerektirdiği saygı ve güvene aykırı davranmak ya da avukatın bağımsızlığını gözetmemek yahut avukatın iş tanımını ve ücretini mesleğin itibarına ve işin niteliğine göre belirlememek.

k) İşin kabul edilmesinden önce, aynı işle ilgili olarak daha önce vekâlet verilen avukata bilgi vermemek.

l) Dosya tutmamak veya dosya saklama yükümlülüğünü ihlal etmek.

m) Ücretsiz iş alınması hâlinde bu durumu baro yönetim kuruluna bildirmemek.

n) Haklı sebep olmaksızın meslek kuruluşu tarafından verilen görevleri kabul etmemek.

o) Mazeretsiz olarak duruşmaya katılmamak.

p) Avukatla temsil edilen karşı taraf ile avukatı bulunmaksızın görüşmek veya avukatla temsil edilmeyen karşı tarafla görüşmesi halinde müvekkilini bilgilendirmemek.

r) Yapılan tahsilatı makul süre içinde icra dosyasına bildirmemek.

s) Gerektiği halde ilama bağlı alacağı birden çok kaleme ayrıarak icra takibinde bulunmak.

t) Büro ve konut adresini veya adres değişikliklerini barosuna bildirmemek.

u) Meslektaşının dilekçesini rızası dışında aynen kopyalamak suretiyle kullanmak.

v) Duruşmalara Türkiye Barolar Birliği tarafından belirlenmiş cübbeye çıkmamak veya ses ve görüntü nakledilmesi yoluyla uzaktan yapılan duruşmalara yargılamanın saygınlığına ve mesleğin onuruna uygun olmayan ortamda katılmak.

y) Nitelik ve ağırlığı itibarıyla yukarıda belirtilen eylemlere benzer eylemlerde bulunmak.

2. Kınama; avukata mesleğinde, görevinde veya davranışında kusurlu sayıldığıının yazılı olarak bildirilmesidir. Aşağıdaki hâllerde kınama cezası verilir:

a) Reklam yasağını ihlal etmek.

b) Avukatlık görevi veya Türkiye Barolar Birliği ya da baro organlarındaki görevleri dolayısıyla öğrendiği hususları açığa vurmak.

c) Kendisinin ve mesleğin itibarını veya toplumun mesleğe güvenini zedeleyecek tutum ve davranışlarda bulunmak.

d) Bürosunu avukatlık mesleğiyle bağdaşmayan iş ve amaçlara tahsis etmek.

e) Avukatlıkla birleşmeyen veya mesleğin onuruyla bağdaşması mümkün olmayan

işlerle uğraşmak.

f) İşin reddi zorunluluğunu veya işi sonuna kadar takip etme yükümlülüğünü ihlal etmek.

g) Zorunlu müdafilik veya adli yardım kapsamındaki görevlerini yerine getirmemek ya da gereken dikkat ve özeni göstermemek.

h) Görevi kötüye kullanma suçundan mahkûm olmak.

ı) Kamu kurum ve kuruluşlarındaki görevlerinden ayrılmalardan itibaren iki yıl geçmeden ayrıldıkları kurum ve kuruluş aleyhine dava almak veya takipte bulunmak.

j) Çekişmeli hakları edinme yasağına aykırı davranmak.

k) Baro levhasına yazılı olduğu yer dışında sürekli olarak avukatlık yapmak.

l) Kanunun tanıdığı bir hakkın kullanımını bertaraf edecek şekilde davanın veya işin safhaları hakkında müvekkiline bilgi vermemek.

m) Takip ettiği işlerde özen yükümlülüğünü ihlal ederek hak kaybına sebebiyet vermek.

n) Kanunla belirlenen azami ücretin üzerinde veya Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin altında ücret belirlemek veya tahsil etmek ya da iş temin etmek amacıyla yargılama veya icra giderlerini üstlenmek.

o) Müvekkili tarafından verilen veya onun namına aldığı malları, parayı veya diğer her türlü kıymetleri, hapis hakkı sınırlarını aşacak şekilde müvekkiline vermemek.

p) Haklı bir sebep olmaksızın takipten vazgeçtiği iş için ücret istemek veya peşin aldığı ücreti iade etmemek.

r) Üstlendiği işle ilgili masraf aldığı halde dava açmamak veya icra takibi başlatmamak ya da dava açmadığı veya icra takibi başlatmadığı halde aldığı masrafı iade etmemek.

s) Mesleğiyle ilgili bir işten dolayı ısrarlı bir şekilde çevrimiçi mecralar dâhil olmak üzere kişilerle yazılı, sözlü veya görsel iletişim kurmak veya kurmaya çalışmak.

t) Avukata ait hak ve yetkileri veya avukatlık kimliğini hukuka aykırı olarak başkalarına kullandırmak.

u) Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen suçlardan hakkında düşme veya ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilenler bakımından kendisinin veya mesleğin itibarını veya toplumun mesleğe güvenini zedeleyeceği disiplin kovuşturması sonucu tespit edilmiş olmak.

v) Nitelik ve ağırlığı itibarıyla yukarıda belirtilen eylemlere benzer eylemlerde bulunmak.

3. Para cezası; yirmibin Türk Lirası ile ikiyüzbin Türk Lirası arasında belirlenecek bir paranın disiplin soruşturmasını yürüten baroya ödenmesidir. Bu cezalar her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında takvim yılı başından geçerli olmak üzere artırılarak uygulanır. Aşağıdaki hâllerde para cezası verilir:

a) Görevini savsaklayarak veya kötüye kullanarak müvekkilinin zararına kendisine veya başkasına menfaat sağlamak.

b) Şube açmak veya birden fazla büro edinmek ya da şube açmış yahut birden fazla büro edinmiş gibi mesleki faaliyette bulunmak.

c) Yabancı avukatlık ortaklıklarıyla ilgili bu Kanunda yer alan sınırlamalara uymamak.

d) Kanunda yasaklanmış derecedeki yakınlarından olan hâkim veya Cumhuriyet savcısının baktığı dava ve işlerde avukatlık yapmak.

e) Kanunun 48 inci maddesinde düzenlenen suçtan dolayı hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş olmak.

f) Meslektaşına fiili saldırıda bulunmak.

g) Nitelik ve ağırlığı itibarıyla yukarıda belirtilen eylemlere benzer eylemlerde bulunmak.

4. İşten çıkarma; avukatın veya avukatlık ortaklığının üç aydan az ve iki yıldan fazla olmamak üzere meslekî faaliyetten yasaklanmasıdır. Aşağıdaki hâllerde işten çıkarma cezası verilir:

- a) Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen suçlardan dolayı hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş olmak.
- b) Kanunun 48 inci maddesinde düzenlenen suçtan mahkûm olmak.
- c) Hâkim, Cumhuriyet savcısı, hakem, arabulucu, uzlaştırmacı, bilirkişi veya başkaca bir resmî sıfatla görev yaptığı bir işte avukatlık yapmak.
- d) Kanunun 155 inci maddesinde belirtilen yasağa aykırı davranmak.
5. Meslekten çıkarma; avukatlık ruhsatnamesinin geri alınarak avukatın adının baro levhasından silinmesi ve avukatlık ünvanının kaldırılmasıdır. Bu ceza, avukatlık ortaklığı bakımından baro avukatlık ortaklığı sicilinden silinmesidir. Aşağıdaki hâllerde meslekten çıkarma cezası verilir:
- a) Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen suçlardan veya 56 ncı maddesinde düzenlenen suçtan mahkûm olmak.”

MADDE 7- 1136 sayılı Kanunun 136 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 136- Hakkında herhangi bir disiplin cezası verilen avukatın, bu cezanın kesinleştiği tarihten itibaren beş yıl içinde disiplin cezası gerektiren yeni bir fiil işlemesi halinde, bu fiil için Kanunda öngörülen disiplin cezasının bir derece ağır olanı uygulanır. Ancak ilk defa verilen uyarma cezasının kesinleştiği tarihten itibaren beş yıl içinde işten çıkarma cezası gerektiren bir fiilin işlenmesi halinde meslekten çıkarma cezası yerine işten çıkarma cezasının üst haddi uygulanır.

Bir defa işten çıkarma cezası alan avukat, bu cezanın kesinleştiği tarihten itibaren beş yıl içinde en az kınama cezasını gerektiren bir fiil işlerse meslekten çıkarılır.

Meslekten çıkarma cezasını gerektiren haller hariç olmak üzere, ilk defa disiplin cezası verilmesini gerektiren bir fiil işleyen avukata, verilecek disiplin cezasından bir derece hafif olanı uygulanabilir. Hakkında verilen bir disiplin cezasının kesinleşmesinden itibaren beş yıl geçenler bakımından da bu hüküm geçerlidir.”

MADDE 8- 1136 sayılı Kanunun 155 inci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 9- 1136 sayılı Kanunun 159 uncu maddesinin üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümle ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Disiplin Kurulu tarafından kovuşturma sonucunun beklenmesine karar verilmesi halinde, kesinleşen mahkeme kararının ilgili baroya bildirilmesinden itibaren bir yıl geçmekle ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar.”

“Disiplin soruşturması veya kovuşturması sonucu tesis edilen idari işleme karşı dava açılması halinde zamanaşımı süresi kesilir. Mahkemenin idari işlemin iptaline ilişkin kararının ilgili baro veya Türkiye Barolar Birliğine bildirilmesinden itibaren mahkeme kararı uyarınca en geç iki yıl içinde yeniden yapılacak soruşturma veya kovuşturma sonucuna göre karar verilir. Mahkeme kararının ilgili baro veya Türkiye Barolar Birliğine ulaşmasından itibaren iki yıl geçtikten sonra disiplin cezası verilemez.”

MADDE 10- 1136 sayılı Kanunun 160 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Meslekten çıkarma cezasından başka bir disiplin cezası verilen avukatlar, uyarma, kınama, para ve işten çıkarma cezalarının uygulanmasından itibaren beş yıl geçtikten sonra disiplin kuruluna başvurarak bu disiplin cezalarının sicillerinden silinmesini isteyebilirler. Tekerrür uygulanarak verilen işten çıkarma cezaları bu hükmün dışındadır.”

MADDE 11- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 53 üncü maddesinin (j) fıkrasının dördüncü ve beşinci paragrafları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İtirazen şikayet başvuru bedelinin, itirazen şikayet başvuru dilekçesinde yer verilen

iddialar dikkate alınarak belirlenecek haklılık oranına karşılık gelen kısmının Kurul kararı ile başvuru sahibine iadesine karar verilir. Ancak Kurum tarafından 54 üncü maddenin onbirinci fıkrasının (c) bendi uyarınca başvurunun reddine veya eşit muamele ilkesi yönünden yapılan inceleme sonucunda 54 üncü maddenin onbirinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri uyarınca ihalenin iptaline veya düzeltici işlem belirlenmesine karar verilmesi halinde başvuru bedeli iade edilmez. Başvuru dilekçesinde aynı iddia kapsamında birden fazla hususa yer verilmesi halinde bu hususlar Kurum tarafından ayrı birer iddia olarak değerlendirilir. Kurul kararının başvuru sahibine bildirimini izleyen otuz gün içinde başvuru sahibinin Kuruma yazılı talebi üzerine, bu talep tarihini izleyen otuz gün içinde Kurum tarafından bedel iadesi yapılır. Kurumca iade edilen bu bedel için faiz işlemez.

İtirazen şikayet başvurusu üzerine alınan Kurul kararlarına karşı açılan davalar sonucunda veya 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 10 uncu maddesi uyarınca sözleşmenin feshedilmesi hallerinde, bu fıkranın (1) numaralı bendi uyarınca tahsil edilen bedelin ilk sözleşme bedelinin tamamlanmayan oranına karşılık gelen kısmının Kurul kararı ile yükleniciye iade edilmesine karar verilir. Bedel iadesinin yapılabilmesi için yüklenicinin, fesih ve tasfiye işlemlerinin tamamlandığının kendisine bildirimini izleyen otuz gün içinde iade talebiyle idareye başvurması gerekir. Başvuruyu izleyen otuz gün içinde idarece, ilk sözleşme bedelinin tamamlanmayan oranı dahil gerekli bilgi ve belgeler Kuruma iletilir. Bilgi ve belgelerin Kurum kayıtlarına alındığı tarihi izleyen otuz gün içinde, Kurum tarafından bedel iadesi yapılır. Kurumca iade edilen bu bedel için faiz işlemez.”

MADDE 12- 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “nitelikli dolandırıcılık (m. 158),” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 13- 5235 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ağır ceza mahkemelerinde görülmekte olan davalarda veya istinaf ya da temyiz kanun yolu incelemesinde bulunan dosyalarda nitelikli dolandırıcılık (m. 158) suçlarına bakan mahkemenin görevinin bu maddeyi ihdas eden Kanunla değiştiği gerekçesiyle görevsizlik veya bozma kararı verilemez. Bu davalara kesin hükümle sonuçlandırılincaya kadar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki göreve ilişkin kurallara göre bakılmaya devam olunur.”

MADDE 14- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 32 nci maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.
“Kişi hakkında ayrıca akıl hastalarına özgü güvenlik tedbirine hükmolunur.”

MADDE 15- 5237 sayılı Kanunun 57 nci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş ve altıncı fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Ancak, hakkında 32 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca güvenlik tedbirine hükmedilen akıl hastaları için kurumda geçirilecek süre, ağırlaştırılmış müebbet hapis ve müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda bir yıldan, üst sınırı on yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlarda ise altı aydan az olamaz.”

MADDE 16- 5237 sayılı Kanunun 75 inci maddesinin altıncı fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“2. Hakaret (üçüncü fıkranın (a) bendi hariç, madde 125),”

MADDE 17- 5237 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “üç aydan bir yıla” ibaresi “dört aydan iki yıla” ve dördüncü fıkrasında yer alan “altı aydan üç yıla” ibaresi “dokuz aydan beş yıla” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 18- 5237 sayılı Kanunun 155 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Suçun konusunun motorlu kara, deniz veya hava taşıtı olması halinde yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza bir kat artırılır.”

MADDE 19- 5237 sayılı Kanunun 170 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “altı aydan üç yıla” ibaresi “bir yıldan beş yıla” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki cümle ile maddeye birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkra buna göre teselsül ettirilmiştir.

“Suçun ses ve gaz fişegi atabilen silahla ateş etmek suretiyle işlenmesi halinde kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

“(2) Birinci fıkroda tanımlanan suçun kişilerin toplu olarak bulundukları yerlerde işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.”

MADDE 20- 5237 sayılı Kanunun 220 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “dört yıldan sekiz yıla” ibaresi “beş yıldan on yıla”, ikinci fıkrasında yer alan “dört yıla” ibaresi “beş yıla”, üçüncü fıkrasında yer alan “dörtte birinden yarısına kadar” ibaresi “yarısı oranında” şeklinde değiştirilmiş ve beşinci fıkrasına birinci cümlesinden önce gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarda çocukların araç olarak kullanılması halinde, örgüt yöneticilerine yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarısından bir katına kadar artırılır.”

MADDE 21- 5237 sayılı Kanunun 223 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ulaşım araçlarının hareketinin engellenmesi, kaçırılması veya alıkonulması

MADDE 223- (1) Hukuka aykırı bir davranışla kara ulaşım aracının hareket etmesini engelleyen veya bu aracı hareket halinde iken durduran kişi, bir yıldan üç yıla kadar, bu aracı gitmekte olduğu yerden başka yere götüren kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Suçun konusunun deniz veya demiryolu ulaşım aracı olması halinde, üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(3) Hukuka aykırı bir davranışla hava ulaşım aracının hareket etmesini engelleyen kişi, beş yıldan on yıla kadar, bu aracı gitmekte olduğu yerden başka yere götüren kişi, yedi yıldan oniki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(4) Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan suçların işlenmesi amacıyla veya sırasında başka bir suçun işlenmesi halinde ayrıca bu suçtan dolayı ceza verilir.”

MADDE 22- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa 128 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Bilişim suçlarının işlenmesi suretiyle elde edilen menfaatin bulunduğu hesabın askıya alınması ve elkoyma

MADDE 128/A- (1) Türk Ceza Kanununda yer alan;

a) Nitelikli hırsızlık (madde 142, fıkra iki, bent e),

b) Nitelikli dolandırıcılık (madde 158, fıkra bir, bent f ve l),

c) Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması (madde 245),

suçlarının işlendiği hususunda makul şüphe bulunması halinde banka, ödeme hizmeti sağlayıcısı veya kripto varlık hizmet sağlayıcısı nezdinde veya bunlar aracılığıyla yapılan ya da yapılmaya teşebbüs edilen işlemlere konu suçta kullanılan her türlü hesabın kırksekiz saate kadar askıya alınmasına ilgili banka, ödeme hizmeti sağlayıcısı veya kripto varlık hizmet sağlayıcısı tarafından karar verilebilir.

(2) Askıya alma işlemi ve hesap hareketleri, ilgili mali kurum tarafından tüm bilgi ve belgelerle birlikte derhal Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir. Askıya alma işlemi ayrıca hesap

sahibine de bildirilir. Hesap sahibi, askıya alma işleminin kaldırılması için Cumhuriyet savcılığına başvurabilir. Cumhuriyet savcısı, başvuru hakkında yirmidört saat içinde karar verir.

(3) Askıya alma işlemi tamamlanmadan suça konu menfaatin başka bir mali kuruma transfer edildiğinin tespit edilmesi halinde bu durum, askıya alma işleminin yapılabilmesi için banka, ödeme hizmeti sağlayıcısı veya kripto varlık hizmet sağlayıcısı tarafından ilgili mali kuruma gecikmeksizin bildirilir.

(4) Birinci fıkra uyarınca mali kurum tarafından askıya alınan veya Cumhuriyet savcısının yazılı emri üzerine askıya alınan hesapta bulunan suça konu menfaate hâkim kararı üzerine veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının yazılı emriyle askıya alma süresi içinde elkonulabilir. Hâkim kararı olmaksızın yapılan elkoyma işlemi yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını elkoymadan itibaren kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde elkoyma kendiliğinden kalkar. Bu madde hükümlerine göre elkoyma işlemi yapılabilmesi bakımından 128 inci maddede belirtilen rapor alma şartı aranmaz.

(5) Elkonulan suça konu menfaat, suçtan zarar gören mağdura ait olduğunun anlaşılması halinde soruşturma veya kovuşturma evresinde sahibine iade edilir.

(6) Bu madde uyarınca askıya alma işlemine karar veren gerçek ve tüzel kişiler, hukukî bakımdan sorumlu tutulmaz.

(7) Yürütülen bir soruşturma veya kovuşturma kapsamında Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından banka, ödeme hizmeti sağlayıcısı veya kripto varlık hizmet sağlayıcısından istenilen bilgi veya belgenin on gün içinde fiziki veya elektronik ortamda gönderilmesi zorunludur. İstenilen bilgi veya belgenin gönderilmemesi ya da eksik gönderilmesi halinde Cumhuriyet savcısı tarafından ilgili banka, ödeme hizmeti sağlayıcısı veya kripto varlık hizmet sağlayıcısına elli bin Türk Lirasından üç yüz bin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.”

MADDE 23- 5271 sayılı Kanunun 250 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendinde yer alan “(madde 170)” ibaresi “(madde 170, birinci ve üçüncü fıkra)” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 24- 5271 sayılı Kanunun 253 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (7) numaralı alt bendinde yer alan “(madde 155)” ibaresi “(üçüncü fıkra hariç, madde 155)”, üçüncü fıkrasında yer alan “(125 inci maddenin ikinci fıkrası),” ibaresi “(madde 125)” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak önödeme kapsamına giren bir suç ile uzlaştırma kapsamına giren bir suçun birlikte aynı mağdura karşı işlenmiş olması hâlinde uzlaştırma kapsamındaki suç bakımından uzlaşma hükümleri uygulanır.”

MADDE 25- 5271 sayılı Kanunun 280 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan “maddenin birinci fıkrasının (g) ve (h) bentleri hariç diğer bentlerinde” ibaresi “maddede” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 26- 5271 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 8- (1) Soruşturma veya kovuşturma evresinde olup da bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla uzlaşmanın sağlanmış olduğu dosyalar bakımından bu maddeyi ihdas eden Kanunla 253 üncü maddenin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklik ve 5237 sayılı Kanunun 75 inci maddesinin altıncı fıkrasında yapılan değişiklik uygulanmaz. Bu dosyalar, 253 üncü maddenin üçüncü fıkrasının değişiklikten önceki hükümlerine göre sonuçlandırılır.”

MADDE 27- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun geçici 10 uncu maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “tarihi itibarıyla”

ibaresi “tarihi ve öncesinde işlenmiş suçlar nedeniyle” ve “tarihinde geçici 9 uncu maddenin altıncı fıkrası kapsamında açık ceza infaz kurumunda bulunan hükümlüler,” ibaresi “tarihi ve öncesinde işlenmiş suçlar nedeniyle açık ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler,” şeklinde değiştirilmiş, yedinci ve sekizinci fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 28- 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununun 62 nci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu Kanuna tabi esnaf ve sanatkarlarca üretilen mal ve hizmetlerin fiyat tarifeleri, bağlı bulundukları odalarca hazırlanır ve odanın mensubu olduğu birlik yönetim kurulu tarafından fiyat tarifesinin sunulmasından sonra otuz gün içinde onaylanır veya reddedilir. Bakanlığın görüşüne tabi fiyat tarifelerinde otuz günlük süre Bakanlığa görüş talebinin iletildiği gün durur ve görüşün birliğe iletildiği günden itibaren devam eder. Onaylanan fiyat tarifesi mülki amirlik, belediye ve ilgili odaya yedi gün içerisinde bildirilir ve itiraz edilmezse on beş gün sonra yürürlüğe girer. Fiyat tarifeleri, uygulanacak azami hadleri gösterir.

Belediyeler veya o yerin en büyük mülki amiri tarafından itiraz edilen ya da Bakanlığın görüşüne tabi olan fiyat tarifelerinde Bakanlığın olumsuz görüş verdiği fiyat tarifeleri on beş gün içerisinde uzlaşma komisyonunca değerlendirilerek nihai karar verilir.

Uzlaşma komisyonu o yerin mülki amirinin ya da görevlendireceği yardımcısının başkanlığında, ticaret il müdürlüğü, defterdarlık, belediye, ildeki ilgili kamu kurumu, ticaret ve sanayi veya ticaret odası ile esnaf ve sanatkarlar odaları birliği temsilcilerinden oluşur. İlgili kamu kurumu temsilcisi, talep edilen tarifenin konusu dikkate alınarak komisyon başkanınca belirlenir. Komisyon kararları salt çoğunlukla alınır. Komisyon değerlendirmesini mevcut maliyetler ve ortalama kar marjları ile Orta Vadeli Programda yer alan enflasyon hedeflerini de dikkate alarak yapar. Talep edilen tarife, komisyonun nihai kararından sonra yürürlüğe girer.”

“Bakanlığın görüşüne tabi olacak fiyat tarifeleri ile komisyonun değerlendirme sürecine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 29- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 111- Bu Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında 1/1/2016 tarihinden önceye ait olup ödenmemiş genel sağlık sigortası primleri ile gecikme cezası ve gecikme zammı gibi fer’i alacaklarının tamamının tahsilinden vazgeçilir. Bu maddenin yayımlandığı tarihe kadar söz konusu süreler için ödenmiş olan primler iade ve mahsup edilmez.”

MADDE 30- 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (ö) ve (r) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ö) İçeriğin çıkarılması: İçeriğin internet ortamından çıkarılmasını,

r) Uyarı yöntemi: İnternet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle Kurum veya haklarının ihlal edildiğini iddia eden kişiler tarafından yapılan bildirimi,”

MADDE 31- 5651 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasına “ilişkin olarak” ibaresinden sonra gelmek üzere “içeriğin çıkarılması ve/veya” ibaresi eklenmiş ve fıkranın ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, dokuzuncu fıkrasında yer alan “yayından” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve onbirinci fıkrasına “Başkan tarafından” ibaresinden sonra gelmek üzere “erişim sağlayıcılar ile ilgili içerik ve yer sağlayıcılara” ibaresi eklenmiştir. “Bu karar, erişim sağlayıcılar ile ilgili içerik ve yer sağlayıcılara bildirilerek gereğinin yerine getirilmesi istenir.”

MADDE 32- 5651 sayılı Kanunun Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen 9 uncu maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Kişilik haklarının ihlal edilmesi

MADDE 9- (1) Yayın içeriği nedeniyle kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden kişiler tarafından içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi amacıyla sulh ceza hâkimliğine başvurulabilir.

(2) Sulh ceza hâkimliğince, ayrıntılı bir inceleme yapılmasına gerek olmaksızın ihlalin ilk bakışta anlaşılabildiği hâllerde yirmi dört saat içinde içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verilir.

(3) Yayın içeriği nedeniyle kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden kişilerin talep etmesi durumunda sulh ceza hâkimliğince, ayrıntılı bir inceleme yapılmasına gerek olmaksızın ihlalin ilk bakışta anlaşılabildiği hâllerde başvuranın adının ihlale konu internet adresleriyle ilişkilendirilmemesine karar verilir. Kararda bildirim yapılacak arama motorlarına yer verilir.

(4) Ayrıntılı bir inceleme yapılmasına gerek olmaksızın ihlalin ilk bakışta anlaşılamadığı hâllerde başvuru reddedilir.

(5) Sulh ceza hâkimi, bu madde kapsamında yalnızca ihlalin gerçekleştiği yayın ile sınırlı olarak karar verir. İnternet sitesinde yapılan yayının tümüne yönelik erişimin engellenmesine karar verilemez. Ancak, URL adresi belirtilerek içeriğe erişimin engellenmesi yöntemiyle ihlalin engellenemeyeceğine dair kanaat oluşması veya içeriğin çıkarılması kararının gereğinin yerine getirilmemiş olması hâlinde, gerekçesi açıkça belirtilmek kaydıyla internet sitesinde yapılan yayının tümüne yönelik erişimin engellenmesine karar verilebilir.

(6) Sulh ceza hâkimi tarafından verilen karar, erişim sağlayıcılar ile ilgili içerik ve yer sağlayıcılara bildirilmek üzere doğrudan Birliğe gönderilir. Bu karar, Birlik tarafından erişim sağlayıcılar ile ilgili içerik ve yer sağlayıcılara bildirilir. Bildirim üzerine kararın gereği derhâl ve en geç dört saat içinde yerine getirilir.

(7) Bu madde kapsamında verilen karara konu kişilik hakkının ihlaline ilişkin yayının başka internet adreslerinde de yayınlanması durumunda ilgili kişi tarafından Birliğe müracaat edilerek, kararın bu adresler için de uygulanması talep edilebilir. Talebin Birlik tarafından kabul edilmesi halinde mevcut karar bu adresler için de uygulanır. Talebin Birlik tarafından kabulüne karşı kararı veren hâkimliğe itiraz edilebilir. İnternet sitesindeki yayının tümüne yönelik erişimin engellenmesi kararlarında bu fıkra hükmü uygulanmaz.

(8) Erişimin engellenmesine konu içeriğin çıkarılmış olması durumunda hâkim kararı kendiliğinden hükümsüz kalır. İnternet sitesinin tümüne yönelik verilen erişimin engellenmesi kararına konu içeriğin çıkarılmış olması durumunda ise ilgilinin talebi üzerine kararı veren sulh ceza hâkimliği tarafından karar kaldırılır.

(9) Bu madde uyarınca sulh ceza hâkimliklerince verilen kararlara karşı 5271 sayılı Kanun hükümlerine göre itiraz yoluna gidilebilir. Kararına itiraz edilen hâkim veya itirazı incelemeye yetkili merci gerekli görmesi halinde tarafları dinleyebilir.

(10) Bu madde uyarınca verilen kararların gereğini yerine getirmeyen erişim sağlayıcılar ile ilgili içerik ve yer sağlayıcının sorumluları bin günden beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(11) Bu madde uyarınca verilen içeriğin çıkarılması kararının gereğinin Türkiye’den günlük erişimi on milyondan fazla olan yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcı tarafından yerine getirilmemesi durumunda ilgili kişi tarafından yapılan müracaat üzerine Birlik, kararın uygulanmasını sağlamak için sosyal ağ sağlayıcıya yeniden bildirimde bulunur. Bildirime rağmen kararın gereğinin yirmidört saat içinde yerine getirilmemesi durumunda ilgili kişi tarafından sosyal ağ sağlayıcının internet trafiği bant genişliğinin yüzde elli oranında daraltılması için kararı veren sulh ceza hâkimliğine başvurulabilir. Başvurunun kabulüne ilişkin hâkim kararının uygulanmasından itibaren otuz gün içinde içeriğin çıkarılmaması halinde ilgili kişi tarafından sosyal ağ sağlayıcının internet trafiği bant genişliğinin yüzde doksan oranına kadar daraltılması için kararı veren sulh ceza hâkimliğine başvurulabilir. Hâkim ikinci başvuru üzerine vereceği kararında, yüzde elliden düşük olmamak kaydıyla, sunulan hizmetin niteliğini

de dikkate alarak daha düşük bir oran belirleyebilir. Hâkim tarafından verilen kararlar erişim sağlayıcılara bildirilmek üzere Birliğe gönderilir. Kararların gereği, bildirimden itibaren derhâl ve en geç dört saat içinde erişim sağlayıcılar tarafından yerine getirilir. İçeriğin çıkarılması kararının gereğinin yerine getirilmesi halinde ilgilinin talebi üzerine kararı veren sulh ceza hâkimliği tarafından internet trafiği bant genişliğinin daraltılmasına ilişkin karar kaldırılır.”

MADDE 33- 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 50 nci maddesine yedinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş, maddenin mevcut sekizinci fıkrası buna göre teselsül ettirilmiş ve aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(8) İşletmeci;

a) İlgili kanunlarında resmi kimlik belgesi hükmünde olsa bile, elektronik kimlik doğrulama kabiliyetini haiz olmayan kimlik belgeleriyle abonelik kaydı yapamaz.

b) Abonelik kaydı için kişinin kimliğini, kimlik belgesi ve yüz veya parmak izi özetine ilişkin biyometrik veriler ya da kimliği doğrulayıcı şifre vasıtasıyla teyit eder.

c) Abonelik kaydı yapılan kişinin elektronik kimlik doğrulama kabiliyetini haiz belgeye sahip olmadığını teyit etmesi halinde, kayıt işlemini aşağıdaki usullere göre yapar.

1) Abonelik kaydı yapılan yabancı kişinin kimliği, yüz veya parmak izine ilişkin biyometrik verileriyle Göç İdaresi Başkanlığı üzerinden Kurum vasıtasıyla teyit edilir. Bu teyidin uzaktan yapılması halinde abonelik kaydı yapılan kişinin resmi makam sunucularına erişimini sağlayan mobil elektronik haberleşme işletmecisi, abonelik kaydı yapılan kişinin konum verisini Kurum vasıtasıyla Göç İdaresi Başkanlığına iletir. Ancak, Ülkemizde görevli diplomasi ve konsolosluk memurları ile aileleri ve uluslararası kuruluşların Ülkemizdeki temsilciliklerinde çalışan ve statüleri anlaşmalarla belirlenmiş olanlar ile bu kişilerin aileleri için yabancı misyon veya temsilciliğinin mensubu olduğunun Dışişleri Bakanlığınca teyit edilmesi halinde bu alt bentteki şartlar aranmaksızın abonelik kaydı yapılabilir.

2) Geçici kimlik belgesi bulunan vatandaşların yüz veya parmak izi özetine ilişkin biyometrik verileri alınır.

(9) İşletmeci, üç ayda bir tüm abonelerin ölüm veya tüzel kişiliğin sona ermesi gibi hallerle aktifliğinin sona erip ermediğini ilgili resmi makamlardan teyit eder. Teyit edemediği abonelere ait hatların elektronik haberleşme şebekesiyle bağlantısını keser.

(10) İşletmeci, gerçek veya tüzel bir kişi adına açılacak hat sayısına ilişkin Kurum tarafından belirlenen sınırdan fazla abonelik kaydı yapamaz.

(11) İşletmeci, Kurum tarafından belirlenen usul ve sürelerle aykırı olarak Kurum tarafından belirlenen sayıdan fazla abone numarası kullandığı tespit edilen cihazlara elektronik haberleşme hizmeti veremez.

(12) Yabancı uyruklu gerçek kişilere ait mobil haberleşme hatlarına özgü numara tahsis ve kullanımına ilişkin usul ve esaslar, Kurum tarafından belirlenir.”

“(13) Kurum bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları, ilgili bakanlıkların görüşünü almak suretiyle belirler.”

MADDE 34- 5809 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “halinde,” ibaresi “veya ilgili takvim yılına ilişkin net satışlarının belli olmaması hallerinde,” şeklinde değiştirilmiş, fıkra aşağıdaki cümle, yedinci fıkrasına “Bu Kanunun” ibaresinden sonra gelmek üzere “50 nci maddesinin sekizinci ve dokuzuncu fıkralarına aykırı hareket eden işletmecilere hat başına yüzbin Türk Lirası; onuncu fıkrasına aykırı hareket eden işletmecilere hat başına ellibin Türk Lirası; onbirinci fıkrasına aykırı hareket eden işletmecilere cihaz başına ikiyüzellibin Türk Lirasından beşyüzbin Türk Lirasına kadar;” ibaresi, dokuzuncu fıkrasına “bu tutarları” ibaresinden sonra gelmek üzere “tahsilat tarihinden iade edildiği tarihe kadar 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak tutarla birlikte” ibaresi ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Birinci fıkra kapsamında belirlenecek idari para cezası tutarı, bu fıkra da yer alan idari para cezasının alt sınırından az olamaz.”

“(18) 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan;

1. Nitelikli hırsızlık (madde 142, fıkra iki, bent e),

2. Dolandırıcılık (madde 157 ve 158),

3. Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması (madde 245),

suçlarında kullanıldığı tespit edilen mobil haberleşme hattının bağlantısı, yürütülen soruşturma kapsamında hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının yazılı emri üzerine mobil haberleşme hizmeti sunan işletmeci tarafından kesilir. Hâkim kararı olmaksızın yapılan işlem, yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını bağlantının kesilmesinden itibaren kırksekiz saat içinde açıklar; aksi hâlde bağlantının kesilmesi tedbiri kendiliğinden kalkar. Bu fıkra uyarınca verilen karara veya yazılı emre rağmen ilgili hattın haberleşmesinin kesilmemesi halinde Cumhuriyet savcısı tarafından işletmeciye ellibin Türk Lirasından üçyüzbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.

(19) Yürütülen bir soruşturma veya kovuşturma kapsamında Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından işletmecilerden istenilen bilgi veya belgenin on gün içinde fiziki veya elektronik ortamda gönderilmesi zorunludur. İstenilen bilgi veya belgenin gönderilmemesi ya da eksik gönderilmesi halinde Cumhuriyet savcısı tarafından işletmeciye ellibin Türk Lirasından üçyüzbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.”

MADDE 35- 5809 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Abonelik kayıtlarının güncellenmesi

GEÇİCİ MADDE 8- (1) Mobil haberleşme hizmeti sunan işletmeciler nezdinde tutulan yabancı uyruklu gerçek kişilere ait abonelik kayıtlarının bu maddeyi ihdas eden Kanunla 50 nci maddede yapılan değişikliklere uygun hale getirilmesi amacıyla, bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yabancı uyruklu gerçek kişiler, abonelik kayıtlarını güncellemek için ilgili işletmeciye başvurmak zorundadır. Kurum tarafından bu süre altı ay daha uzatılabilir. Başvuru üzerine ilgili işletmecilerce abonelik kayıtları yapılan değişikliklere uygun hale getirilir.

(2) Abonelik kayıtlarını güncellemek için ilgili işletmeciye başvurmayan veya kimliği teyit edilemeyen yabancı uyruklu gerçek kişilere ait mobil haberleşme hatlarının elektronik haberleşme şebekesiyle bağlantısı, birinci fıkraya göre abonelere verilen başvuru süresinin bitiminden itibaren bir ay içinde ilgili işletmeci tarafından kesilir.

(3) Bu maddenin birinci fıkrası ve bu maddeyi ihdas eden Kanunla 50 nci maddeye eklenen sekizinci, dokuzuncu, onuncu, onbirinci ve onikinci fıkra hükümleri, bu Kanunun yayımından itibaren altı ay sonra yürürlüğe girer.

(4) Kurum, gerçek veya tüzel bir kişi adına açılacak hat sayısı ile aynı cihazla belirli süre içinde kullanılacak hat sayısını ve yabancı uyruklu kişilere özgü numara tahsis ve kullanımına ilişkin usul ve esasları bu Kanunun yayımından itibaren altı ay içinde belirler.

(5) Adına Kurumun belirlediği sayıdan fazla abonelik kaydı bulunan gerçek veya tüzel kişilere, fazla olan mobil haberleşme hattını kullanıma kapatması veya devretmesi için dördüncü fıkra uyarınca Kurum tarafından yapılacak belirleme tarihinden itibaren altı ay süre tanınır. Kurum tarafından bu süre altı ay daha uzatılabilir. Bu süre içinde yükümlülüğünü yerine getirmeyen kişilere ait fazla hatların elektronik haberleşme şebekesiyle bağlantısı, en eski tarihli abonelikler korunmak suretiyle ilgili işletmeci tarafından kesilir.

(6) Birinci, ikinci ve beşinci fıkralarda yer alan yükümlülükleri yerine getirmeyen mobil haberleşme hizmeti sunan işletmecilere, her bir mobil hat aboneliği başına Kurum tarafından yirmibin Türk Lirası idari para cezası verilir.

(7) Bu maddenin beşinci fıkrası hükümlerinin uygulanması nedeniyle mobil haberleşme hatlarının devri veya kapatılması halinde vergi, resim, harç, cezai şart, cayma bedeli ve benzeri yükümlülükler uygulanmaz. Bu fıkra hükmü aynı hat bakımından bir kez uygulanır.

(8) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.”

MADDE 36- 20/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunun 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasına “müşteri kimliğinin” ibaresinden sonra gelmek üzere “biyometrik yöntemlerle veya elektronik kimlik doğrulama kabiliyetini haiz kimlik belgeleriyle” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 37- Bu Kanunun;

- a) 11 inci maddesi 26/12/2025 tarihinde,
 - b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,
- yürürlüğe girer.

MADDE 38- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.